

Arbeiderpartiet

**Oslo Arbeiderparti
Bystyreprogram 2023-2027**

Innhold

Oppvekst og kunnskap	3
Barnehage	3
Fellesskolen	4
Aktivitetsskolen	5
Videregående skole	5
Studentbyen	6
Verdens grønneste hovedstad	6
T-bane, trikk og buss	7
Trivelige boligkater og trygg trafikk for gående og syklister	8
En miljøvennlig bilpark	9
Marka, fjorden og byens grønne lunger	10
Skape og dele	11
Lett å skape jobber	11
Et ryddig og organisert arbeidsliv	12
Inkluderende og likestilt arbeidsliv	13
Oslo kommune som arbeidsgiver	13
God helse og livskvalitet	14
Folkehelse	14
Helsetilbud for ungdom	15
Trygge, sammenhengende og tilgjengelige helsetjenester	16
Psykisk helse	16
En human og verdig rusomsorg	17
Kvinnehelse	17
Pårørendestøtte	18
God by å bli eldre i	18
Byutvikling	19
Bolig	20
Sosiale boliger	22
Kulturbyen	22
Styrke bibliotekene	23
Kulturskolen	23
Frivilligheten	24
Idrett	24
En mangfoldig, inkluderende og rasismefri by	25
Innvandring og integrering	25
Kjønns- og seksualitetsmangfold	26
En tilgjengelig by	27

En trygg by	27
Beredskap	27
Forebygge og bekjempe kriminalitet	28
Frihet fra vold i nære relasjoner og overgrep	28
En bedre kommune	29
Trygg økonomi og aktivt eierskap	29
Demokrati og medvirkning	30
Digitalisering	31
Oslo i verden	31

IKKE KORREKTURLEST

Oppvekst og kunnskap

En god oppvekst varer hele livet. Skal vi gi alle barn og unge i Oslo like muligheter til å leve gode liv, må vi gi alle en trygg og god oppvekst. Uansett sosial bakgrunn eller hvor i byen du vokser opp så skal du være sikker på at du har en god skolegang, meningsfulle fritidsaktiviteter, et godt nabolag og trygge voksenpersoner til å ta vare på deg. Oslo Arbeiderparti vil sørge for at alle barn og unge i byen vår blir møtt av et fellesskap som stiller opp for dem.

De aller fleste barn i Oslo lever i trygge omgivelser med gode utviklingsmuligheter, men ikke alle. Da må fellesskapet stille opp. Oslo Arbeiderparti vil sette inn ekstra ressurser der det trengs og styrke laget rundt barna. Vi vil styrke tilliten mellom barnevernet og befolkningen, gi hjelp til foreldre som trenger det og følge opp unge som står i fare for å falle fra.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Gi mor og barn tettere og bedre oppfølging både før og etter fødselen gjennom å øke ressursene til helsestasjonene
- Øke tilliten mellom barnevernet og befolkningen generelt, og minoritetsbefolkningen spesielt
- Styrke Oslos arbeid med å skaffe fosterhjem og familiehjem, spesielt blant befolkningen med flerkulturell bakgrunn og LHBT+ personer
- Etablere flere fritidsklubber og andre sosiale møteplasser i bydelene etter skoletid, både innendørs og utendørs, og sikre at disse har forutsigbar og langsiktig finansiering
- Ha flere skoler eller andre forsamlingslokaler tilgjengelige på kveldstid, etter modell fra Lofsrud, særlig på ungdomstrinnet. Som kan ha ulike aktiviteter for elevene flere dager i uka. Dette kan gjerne foregå i samarbeid med lokale aktører
- Fase ut bruken av kommersielle aktører i barnevernstjenestene
- Etablere et lavterskeltilbud, utenfor barnevernet, til foreldre til barn som strever
- Sikre barne- og ungdomsmedvirkning i Oslo kommune i saker som angår barn, særlig i samarbeid med Sentralt Ungdomsråd og lokale ungdomsråd i bydelene

Barnehage

Barnehagen skal være et sted der alle barn ønsker å være, og der foreldre ønsker å ha barna sine. Foreldre i Oslo er godt fornøyd med barnehagetilbudet til sine barn. Barnehagedekningen har i løpet av de siste årene økt til et rekordhøyt nivå, og økningen er sterkest blant minoritetsspråklige barn. Dette skyldes blant annet reduserte barnehagepriser og økt barnehageutbygging.

Det er godt dokumentert at barnehagen har stor betydning for barnas språklige og sosiale utvikling, og at deltakelse i barnehage påvirker barnas mestring i skolen. Kompetansen til de ansatte, og at det er nok voksne på jobb, har stor betydning for kvaliteten på tilbudet i barnehagen.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Øke kompetansen i barnehagen med mål om at 50 prosent av medarbeiderne er barnehagelærere og at 35 prosent er fagarbeidere (barne- og ungdomsarbeidere)
- Satse på kompetanseutvikling i barnehagene, eksempelvis gjennom å legge bedre til rette for å ta fagbrev på jobb
- Sørge for et mer likeverdig barnehagetilbud over hele byen, og jobbe for å rekruttere flere av de yngste barna til barnehage der deltakelsen er lav
- Innføre en felles standard for barnehagemat i tråd med Helsedirektoratets anbefalinger
- Godkjenne nye private, ideelt drevne barnehager dersom det er behov for barnehageplasser, men ikke godkjenne flere barnehager som drives av kommersielle aktører som tar ut profitt
- Søke staten om mulighet til å stille kompetanse- og kvalitetskrav også til private barnehager for å sikre et likeverdig barnehagetilbud over hele byen

- Etablere vikarpool i alle bydeler med fast ansatte, og rekruttere flere menn til arbeid i barnehagen
- Sørge for løpende barnehageopptak slik at barn er garantert plass i barnehage ved ettårsalder, uavhengig av når på året de er født

Felleskolen

Skolen i Oslo er god. Elevene trives og oppnår gode skoleresultater. Trygge barn og opplevelse av mestring er en forutsetning for læring.

Felleskolen skal sørge for likeverdig opplæring av alle barn, uavhengig av sosial bakgrunn og forutsetninger for læring. Dyktige lærere og andre barnefaglige ansatte som har tid til å følge opp hver enkelt elev skaper en god skole. Lekser skal ha et pedagogisk formål og bygge opp under læringen på skolen. Det skal fortsatt være opp til lærerne å vurdere det faglige behovet for lekser.

Grunnskolen skal være en forberedelse for både yrkesfag og studiespesialisering, og da må vi sørge for varierte arbeidsformer og mestringsopplevelser. Praktisk-estetiske fag har en verdi i seg selv, og må få en større plass i barnas skolehverdag. I teoretiske fag er det også viktig å ta i bruk flere praktiske tilnæringsmåter for å lære faget.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Tilby alle barn en trygg skolehverdag og gi dem mestringsopplevelser
- Sørge for likeverdig opplæring av alle barn, uavhengig av bakgrunn og forutsetninger for læring
- Lære alle barn grunnleggende lese-, skrive- og regneferdigheter i løpet av småtrinnet
- Tilpasse undervisningen tidlig i skoleløpet for elever som trenger ekstra hjelp og støtte for å ha god progresjon i læringen
- Legge til rette for elever med stort læringspotensial
- Satse stort på kompetanseutvikling av lærere, skoleassistenter og miljøarbeidere, og utvide mulighetene for etter- og videreutdanning
- Styrke laget rundt elevene, øke lærertettheten og antall skoleassistenter og miljøarbeidere i skolen
- Gi ekstra ressurser til skoler i utsatte områder, uten at det går på bekostning av skolene andre steder i byen
- Ha et beredskapsteam mot mobbing og vold i Utdanningsetaten, som skal bidra til forebyggende arbeid og sikre at skoler får rask praktisk hjelp i vanskelige saker.
- Sørge for god klasseledelse ved å følge opp den enkelte lærer og utvide ordningen med fagteamet som bistår skoler ved å veilede lærere i klasseledelse og skape bedre faglig og sosialt læringsmiljø på skolene.
- Si nei til opprettelse av flere private skoler i Oslo.
- Inngå samarbeid med bedrifter og offentlige etater om bruk av arbeidsplasser, verksteder, byggeplasser m.m. som klasserom og nye læringsarenaer for elevene.
- Sørge for at skjermbruk i skolen skjer innenfor pedagogiske rammer som fremmer en sunn digital hverdag hos barna.
- Gi barna muligheten til å bruke skole-PC eller læringsbrett i ferien, og fjerne foreldrenes erstatningsansvar for ødelagte digitale hjelpemidler.
- Sørge for en PPT-tjeneste som gir skolene god veiledning i tilrettelegging av undervisningstilbud.
- Sikre tilstrekkelig antall plasser i byomfattende spesialskoler/spesialklasser.

Aktivitetsskolen

Oslo Arbeiderparti har i byråd sørget for at alle barn har mulighet til å delta i lek, aktiviteter og læring etter skoletid, ved å innføre gratis aktivitetsskole for alle barn på 1. til 4. trinn. I neste bystyreperiode vil vi øke kvaliteten på tilbudet i aktivitetsskolen, ved å øke bemanningen og ansette flere fagarbeidere. Vi vil også gjøre det lettere å kombinere arbeid i AKS og som assistent i skolen.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Kultur, leksehjelp og idrett skal være en viktig del av innholdet i aktivitetsskolen, gjerne i forpliktende samarbeid med frivillige aktører.
- Maten som serveres på aktivitetsskolen skal være sunn og god.
- Jobbe for en felles søskenmoderasjonsordning for familier som har barn både i barnehage og i aktivitetsskolen.
- Aktivitetsskolen skal være en attraktiv arbeidsplass med gode tilbud om etter- og videreutdanning som gjør at vi får stabile arbeidsmiljøer med kompetente ansatte som følger opp barna.

Videregående skole

Videregående skole skal forberede elevene til høyere utdanning eller arbeidslivet. Vårt mål er at det skal være høy kvalitet på utdanningen med stor bredde i tilbudet. Skolen skal speile bredden i behovet for mangfoldig kompetanse i årene framover. I Oslos videregående skoler skal man kunne velge utdanning til fagbrev som gir kompetanse i arbeidslivet, og akademiske retninger som forbereder elevene på høyere utdanning.

Oslo tilbyr et godt og variert tilbud av videregående skoler, med gode skoleresultater og en økende andel elever som fullfører skolen. Dessverre er det likevel slik at det er for store forskjeller mellom skolene i Oslo, både når det gjelder inntakskrav og fullføringsgrad. Oslo Arbeiderparti vil derfor innføre en ny inntaksmodell som motvirker segregeringen mellom skolene. Ny modell vil sørge for at flere elever kan velge hvilken skole de vil gå på, og sikre en mer sammensatt elevgruppe. Halvparten av plassene på hver skole fordeles til søkere med flest grunnskolepoeng, som dagens ordning. Den andre halvparten fordeles på fem mestringsnivåer, også dette basert på antall grunnskolepoeng. Like referanserammer gir elevene bedre forutsetninger senere i livet, og skaper et bedre samfunn.

Oslo Arbeiderparti vil også gi elevene en fullføringsrett, slik at de som slutter på skolen skal kunne komme tilbake senere og fullføre.

Videregående opplæring skal kvalifisere til arbeid og høyere utdanning. Elevene i Osloskolen skal være godt kjent med mulighetene som ligger i både yrkesveien og studieveien. Flere elever i Oslo velger nå yrkesveien, men ikke mange nok. Oslo mangler fagarbeidere. Vi har et mål om at minst en av tre elever søker yrkesfag. Kommunen skal garantere lære plass, og selv tilby flere lære plasser enn kommunen gjør i dag.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Sørge for kvalitet og kunnskap i videregående opplæring, med gode lærere og nok ressurser til utstyr og læringsaktiviteter, slik at ungdommen i Oslo er best mulig forberedt på samfunnet som møter dem etter fellesskolen.
- Innføre «mulighetsmodellen» som ny inntaksmodell i videregående skole for å gi flere elever reell mulighet til å komme inn på alle skolene i byen, og evaluere effekten av inntaksmodellen etter 3-5 år.
- Gjennomgå hvordan fag- og linjetilbudet er fordelt mellom de videregående skolene med mål om å sikre attraktive og varierte tilbud på alle skoler.

- Sikre at vi har en oppfølgingstjeneste som hjelper ungdom med å få fullført opplæringen sin.
- Tilby elevene en fullføringsrett, slik at elever som sliter kan komme tilbake og fullføre senere. I dag må de fullføre innen fem år.
- Arbeide for at minst en av tre elever søker yrkesfag.
- Garantere læreplass og utplassering på yrkesfag.
- Opprette nye yrkesfaglinjer for å møte økt etterspørsel etter fagarbeidere, blant annet innen grønne næringer.
- Styrke Fagskolen Oslo med flere fagskoleplasser og tettere samarbeid med videregående skole og arbeidslivet.
- Styrke studiespesialiserende gjennom tettere samarbeid med universitets- og høgskolesektoren i Oslo om opplæring i studieteknikk, hospitering og oppgavedeling.
- Søke staten om et prøveprosjekt hvor man erstatter dagens fraværsgrense med en mer rettferdig, mindre rigid ordning.

Studentbyen

Oslo er den byen i Norge som har flest studenter. Det kommer studenter fra hele Norge og hele verden for å studere i Oslo. For Oslo Arbeiderparti er det viktig å styrke studentvelferden. De høye leieprisene og mangelen på studentboliger i Oslo gjør det vanskelig for mange studenter å finne et sted å bo. Dersom Oslo skal bli en enda bedre studentby, må vi øke tilgangen på studentboliger, ved å stille flere tomter til disposisjon for Studentsamskipnaden.

Studenter sliter mer med dårlig psykisk helse nå enn før. Oslo Arbeiderparti mener derfor det er viktig med et krafttak for psykisk helse. Vi ønsker å øke midlene til psykisk helsehjelp for studenter, og sikre en langsiktig finansieringsplan som ikke baserer seg på enkeltvedtak. Det vil også være viktig å tilrettelegge for flere sosiale arenaer for studenter i Oslo. Vi vil bidra med tilskudd for rehabilitering av det nye studenthuset i sentrum og tilrettelegge for aktivitet i fremtiden.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Gi tilskudd til rehabilitering og aktivitet for studenthuset i sentrum.
- Øke midlene til psykisk helsehjelp for studenter, og samarbeide med studentorganisasjonene, frivilligheten og Studentsamskipnaden for å styrke det psykiske og somatiske helsetilbudet for studenter.
- Støtte studentidretten og andre studentaktiviteter ved å samarbeide med foreningene, blant annet om tilgang til anlegg og lokaler.
- Legge bedre til rette for studenter med barn, med nærhet til barnehager, flere tilpassede boliger og gode støtteordninger.

Verdens grønneste hovedstad

Skal vi unngå de største konsekvensene av klima- og naturkrisen vi står i, må vi handle nå. Oslo skal gå foran og finne løsninger for hvordan vi skal klare å kutte utslipp, ta vare på natur og sørge for en rettferdig grønn omstilling. I 2019 var Oslo Europas Miljøhovedstad. De neste årene skal vi gå foran i kampen for miljø og klima, med mål om å bli verdens grønneste hovedstad.

I årene framover skal vi jobbe målrettet for å kutte utslipp fra alle kilder i byen. Klimabudsjettet skal brukes til å styre klimapolitikken, og lage troverdige og gjennomførbare planer for hvordan vi kutter utslipp på alle samfunnsområder i byen.

Vi skal fortsette arbeidet med CO2-rensing på Klemetsrudanlegget og finne en langsiktig løsning for anlegget på Haraldrud. Samtidig som vi kutter utslipp, skal vi forvalte marka, fjorden og grøntområdene i Oslo, slik at vi binder opp mest mulig klimagasser.

Satsingen på klima og miljø er en viktig del av næringspolitikken i byen. Oslo kommune skal bidra til at byen er vertskap og senter for grønn teknologisk utvikling og et nyskapende næringsliv som utvikler miljøvennlige løsninger.

Oslo kommune har de siste årene stilt krav om nullutslipp på kommunale byggeplasser. Det neste skrittet er å stille krav om at også transporten skal være utslippsfri når bedrifter leverer til Oslo kommune. Vi vil innføre krav om at alle byggeplasser i byen skal være utslippsfrie, og vi vil legge til rette for økt grad av gjenbruk av byggematerialer i byens byggevirkosomhet.

I årene framover skal vi bruke mindre strøm i byen, og produsere mer av energien lokalt. Vi vil bygge ut fjernvarmen og legge til rette for at det bygges ut nærvarmeanlegg. Vi vil gjøre det lett å installere solcelleanlegg på private tak, og sørge for at alle større kommunale bygg får solcelleanlegg. Vi vil vurdere om Grønmo midlertidig kan brukes som en solpark.

Fremover skal vi redusere forbruket i de kommunale boligene enda mer. Nye kommunale bygg skal bygges med mål om å bli plusshus, som bruker mindre energi enn de produserer. Vi vil så langt det er mulig unngå rivning og heller prioritere å rehabilitere i kommunens egne prosjekter. Vi vil også kutte utslipp ved å stille krav om at en andel av byggematerialer i kommunale bygge- og rehabiliteringsprosjekter skal være lavutslipp.

Oslo Havn skal bli utslippsfri. Vi vil jobbe for å få mer godstransport over havna for å redusere tungtransporten på veiene. Samtidig vil vi samarbeide med omkringliggende havner for å legge til rette for at rederiene møter felles krav, og får mulighet til å fylle miljøvennlig drivstoff.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Sørge for at vi binder opp mest mulig klimagasser, gjennom naturlig skogvekst, bevaring av urskogsområder, restaurering av myrer og et rikt plante- og dyreliv.
- Sikre gjennomføringen av karbonfangst- og lagring på Klemetsrud.
- Bygge ut mer fjern- og nærvarme, samt legge til rette for solceller både i privatmarkedet og på alle større kommunale bygg.
- Legge til rette for at store bygg kan varmes og kjøles med fellesløsninger som bruker fjernvarmenettet.
- Legge en plan for lavere strømforbruk i alle kommunale bygg.
- Bygge ut landstrøm til alle typer skip som legger til i Oslo havn og sikre godstrafikk på jernbane fra Sydhavna.
- Sette et krav om at en andel av materialene i kommunale bygge- og rehabiliteringsprosjekter skal være lavutslipp eller gjenbrukte materialer.
- Stimulere til infrastruktur og økt bruk av gjenbruk av byggematerialer i byggenæringen.
- Bruke klima- og miljøfondet til ENØK-tiltak, med lave egenandeler, til private hjem
- Støtte sirkulærøkonomiske næringstiltak og lokale initiativ for gjenbruk, ombruk og reparasjon.

T-bane, trikk og buss

Oslo trenger en velfungerende og effektiv kollektivtrafikk. T-banen er i verdensklasse, med et stort nettverk og trygge og forutsigbare avganger. De neste årene vil Oslo Arbeiderparti prioritere de tunge investeringene i infrastruktur som gjør hverdagen enklere for mange mennesker i byen. Fornebubanen skal bygges ferdig. Nytt signalanlegg på T-banen og ny Majorstua stasjon vil bidra til å øke kapasiteten i hele T-banenettet. Det er de viktigste investeringene vi kan gjøre for å få til flere avganger på T-banen, også på Grorudbanen, som vil få dobbelt så mange avganger til sentrum.

I løpet av 2024 vil vi sørge for at byen har 87 nye trikker med langt mer plass til passasjerer. Vi ønsker å utvide trikketilbudet med flere avganger. Oslo Arbeiderparti vil ta initiativ til å vurdere om trikkenettet i Oslo bør utvides. De mest aktuelle strekningene er trikk opp Trondheimsveien, gjennom Hovinbyen og langs Ring 2.

Bussene i Oslo trenger bedre framkommelighet og et bedre nettverk i ytre by. Det er behov for bedre tverrforbindelser fra øst til vest i byen og at det arbeides for nye inkluderende samferdselsløsninger mot Oslos raskt voksende nabokommuner. Vi vil legge opp rutene slik at det er god kobling til tog og T-bane med mye plass. Bussene skal prioritere å dekke de store områdene i ytre by. På den måten kan vi få bedre lokale bussnett, og effektiv transport inn og ut av sentrum. Vi vil satse på Ruters nye billettsystem Reis, så vi har et godt og økonomisk tilbud til de som reiser en del, uten at de trenger månedskort. De neste årene vil vi prioritere flere avganger og nye investeringer i kollektivtrafikken.

De siste årene har åpningen av Fjordbyen ført til stor aktivitet i de gamle havneområdene. Oslo Arbeiderparti vil bidra til at det finnes et båttilbud i indre havnebasseng, særlig om sommeren.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Prioritere vedlikehold og oppgradering av trikke- og T-banenettet.
- Fullføre Fornebubanen.
- Bygge ny Majorstua stasjon.
- Bygge ut nytt signal- og sikringsanlegg.
- Øke antall avganger med trikk, buss og T-bane.
- Utvikle kollektivknutepunktene i byen.
- Bygge ut trikkenettet der det er lønnsomt og effektivt.
- Regulere trafikken så buss og trikk kommer raskere fram.
- Sørge for at kollektivtrafikken i Oslo tar høyde for den teknologiske utviklingen, som utviklingen av autonome kjøretøy.
- Stille sterkere sikkerhetskrav for bussjåfører ved anbud

Trivelige boligater og trygg trafikk for gående og syklister

Trivelige gater med lekearealer, benker, planter og trær og lite biltrafikk er bra både for klima og for bomiljøer. Det førende prinsippet skal være at veiene våre først og fremst skal gi trivsel for beboere, trygghet og framkommelighet for gående og syklende, mens det skal være mulig å komme fram med bil. Vi vil oppgradere flere plasser etter modell av Thorbjørn Egners plass på Kampen og oppgradere boligater til samme standard som Rathkes gate og Conradis gate på Sofienberg.

Oslo Arbeiderparti ønsker å oppgradere Trondheimsveien gjennom Groruddalen til bygate. Vi ønsker å legge til rette for at det bygges boliger, næringslokaler og nye friområder langs veien. For å hindre at oppgraderingen skal føre til økte køer på Trondheimsveien, er det viktig at det samtidig innføres flere avganger på linje 5 Vestli. Utviklingen av området må skje i tett samarbeid med lokale interessenter og grunneiere.

Oslo Arbeiderparti ønsker å gjøre byen bedre for gående. Vi vil bygge ut et nett av snarveier, særlig i ytre by, så man kan gå raskt til kollektivholdeplasser og andre mål i nærmiljøet. Vi vil måke fortauene bedre om vinteren. Vi vil legge ekstra vekt på trygge skoleveier med lite biltrafikk ved skolene.

Vi er veldig stolte over å ha gjort Oslo til en ordentlig sykkelby. Når vi bygger nytt og oppgraderer sykkelveinet skal vi skille syklister mest mulig fra både biltrafikken og de gående. Vi vil legge til rette for at sykkelene kan være et naturlig valg for barn og unge som skal

til skolen eller følges til fritidsaktiviteter. Der det blir konflikter mellom framkommelighet for biler og trygg ferdsel for syklister, vil vi prioritere syklingen.

Vi vil ha strenge regler for hvor mange el-sparkesykler og selskaper som er i byen. El-sparkesyklene bør kjøres i sykkelveiene, og i minst mulig grad befinne seg på fortauene. Vi ønsker klare begrensninger i hvor de kan parkeres.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Oppgradere Trondheimsveien gjennom Groruddalen til en bygate.
- Oppgradere boliggate med benker, beplantning og lekearealer og redusert hastighet for biler.
- Bruke kamerakontroll til å redusere farten på biltrafikken og styre trafikken unna veiene hvor de ikke er ønsket.
- Bygge ut snarveier, særlig i ytre by.
- Fullføre utbyggingen av et sammenhengende sykkelveinett.
- Oppgradere sykkelveinettet så syklister i størst mulig grad er skilt fra biltrafikk og gående.
- Prøve ut høyresving mot rødt lys for syklister.
- Følge opp Oslostandarden for sykkelveier.
- Fortsatt regulere el-sparkesyklene, og henvise dem til sykkelveiene.

En miljøvennlig bilpark

Oslo er verdens elbilhovedstad. Det gir oss renere luft og lavere klimautslipp. Vi vil fortsette denne utviklingen, med et klart mål om å fase ut alle forurensende biler fra byen.

Akkurat nå er den største utfordringen at utslippene fra tungtrafikken går for sakte ned. Oslo Arbeiderparti vil bidra med å bygge ut lade- og fyllestasjoner til utslippsfri tungtransport i byen. Vi vil sørge for at tungtransport som går på el og biogass har forutsigbare rammevilkår og klare rabatter i for eksempel bomringen. Vi vil at alle som leverer til kommunen gjør det med utslippsfri transport. Dette gjelder også for lette varebiler. Vi vil vurdere om kollektivfelt på enkelte strekninger kan åpnes for utslippsfri tungtransport.

Vi vil sørge for at det kontinuerlig bygges ut nye ladestasjoner til den voksende elbilparken, og vri innsatsen så vi bygger ut kommersiell ladeinfrastruktur. Samtidig vil vi opprettholde klare økonomiske fordeler for elbiler både i bomringen og i parkeringsavgiftene.

For å nå klimamålene er det viktig at vi både reduserer biltrafikken og får en bilpark som forurensar mindre. Bilparken er i stor endring. I 2022 var åtti prosent av de nye bilene elbiler. I Oslo var det langt mer. Dette er en utvikling som vil fortsette. Oslo Arbeiderparti vil arbeide for at de forurensende bilene fases ut av Oslo så raskt som mulig. Vi vil legge vekt på å bruke positive virkemidler.

Oslo Arbeiderparti ønsker å beholde bompengene på dagens nivå. Vi vil gjøre justeringer i satsene slik at de blir mer rettferdige, bidrar til å nå klimamålene, og reduserer biltrafikken i byen. Oslo Arbeiderparti er åpne for at andre modeller som veiprisering og parkeringsavgifter kan vurderes som erstatning for bompenge.

Beboerparkeringen i Oslo har vært en suksess. Vi vil fortsette å differensiere satsene, med langt lavere satser i ytre enn i indre by, og bidra til at det er attraktivt å innføre ordningen i større områder. Det er bydelene som beslutter om det skal innføres beboerparkering.

Vi vil øke antallet bildelingsplasser på kommunal grunn, legge til rette for at de delte bilene skal være elbiler, og lage støtteordninger til borettslag og sameier som vil ha bildeling i sine parkeringsanlegg.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Innføre en nullutslippssone for næringstrafikk innenfor Ring 1.
- Bygge ut ladeinfrastruktur for elbiler.
- Gi tungtransporten forutsigbare rammevilkår for å fase ut den fossildrevne tungtrafikken så raskt som mulig.
- Beholde bompengeneinntektene på dagens nivå.
- Utvide beboerparkeringen, med differensierte satser som er klart lavere i ytre by.
- Bidra til at bildeling blir et godt alternativ for mange flere i byen.

Marka, fjorden og byens grønne lunger

Marka og fjorden i Oslo har det største biologiske mangfoldet i Norge og gir sammen med elver og parker rike muligheter for friluftsliv og utfoldelse for innbyggerne. Vi er opptatt av at alle i Oslo skal få naturopplevelser. Vi skal hegne om allemannsretten og markaloven, og legge til rette for friluftsliv, samtidig som vi tar vare på miljøet. Særlig viktig er det å styrke det biologiske mangfoldet i Oslofjorden.

Det må tenkes variert når man utvikler anlegg. Det må bli enklere å finne sin foretrukne måte å oppleve naturen på. Enten det er til fots eller på ski i marka, i kajakk, fra badstuflåter, med sykkel. Flere friluftsområder må gjøres universelt utformet og vi skal samarbeide med friluftsansjone for å få enda flere ut på tur.

Parker, elver, grøntområder og turveier gir friluftsliv og naturopplevelser som bidrar til bedre folkehelse og livskvalitet. Oslo Arbeiderparti vil ta vare på byens kolonihager, parselhager og skolehager, omgjøre grå arealer til grønne byrom for urban dyrking, og styrke satsingen på urbant landbruk Oslo skal være en foregangskommune for god dyrevelferd.

Fjorden og øyene i Oslofjorden er flotte bade- og rekreasjonsområder. Oslo Arbeiderparti vil ta vare på og styrke naturmangfoldet i fjorden og på øyene, og legge til rette for mer bruk, blant annet med flere badeplasser. Vi vil også jobbe for at flere områder langs Oslofjorden gjøres tilgjengelige for allmennheten.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Gjenåpne flere elve- og bekkeløp, og etablere flere turtraseer og naturstier langs elver og turområder i byen.
- Ta vare på byens kolonihager, parselhager og skolehager, omgjøre grå arealer til grønne byrom for urban dyrking, og styrke satsingen på urbant landbruk.
- Lage enklere og mer forutsigbare regler for de som vil etablere badstuer i Oslo.
- Fortsette å ruste opp flere av byens parker og byrom med fasiliteter som toaletter, drikkefontener, benker, belysning og fellesgriller.
- Klosterenga sikres som A-park, og deler av busstomta i Schweigaards gate vurderes til parkformål med åpning av Hovinbekken
- Lage en handlingsplan for å stanse tap av biologisk mangfold og innføre et arealbudsjet for at Oslo kan bli en naturpositiv kommune innen 2030
- Utvide og styrke vernet av Østensjøområdet miljøpark, styrke vernet av Akerselva miljøpark, utrede opprettelse av Ljanselva miljøpark, lage en handlingsplan for realisering av Alnaelva miljøpark og arbeide for at naturen langs Lysakerelva vernes. I alle disse områder må innsatsen for biologisk mangfold forsterkes.
- Arbeide for at det etableres et våtmarksenter for Østensjøvannet og nasjonalparksenter for Østmarka.
- Videreutvikle og bedre vedlikeholdet av skiløyper, marka-stuer og turveier og annen tilrettelegging i marka.
- Etablere en årlig utlysning av midler til friluftstilbud som får nye grupper ut på tur.

- Vurdere å åpne for en forsvarlig jakt på småvilt i Oslo kommunes skoger og legge bedre til rette for at flere kan fiske i Oslos vann, elver og bekker.
- Støtte prosjekter som bidrar til å rense fjorden og øke det biologiske mangfoldet, som for eksempel tare- og tunikatfabrikker og oppbygging av kunstige habitat for ulike arter.
- Hindre plastforurensning av Oslofjorden og bidra til rydding av plast i og langs fjorden.
- Jobbe fram løsninger for å stoppe utslipp av mikroplast fra kloakkrenseanleggene
- Etablere flere badeplasser, fjordbad, badstuer og badehus langs fjorden. Badeplasser skal opparbeides på blant annet Sukkerbiten, Grønnlikaia og i den planlagte buffersonen mot Kongshavn. Disse må være universelt utformet.
- Legge til rette for mer bruk av kajaker, roing og småbåter langs fjorden, etablere småbåthavn på Sørenga og sikre flere båt plasser til elektriske båt delingskonsepter.

Skape og dele

Arbeid er nøkkelen til økonomisk frihet og til selvstendighet for den enkelte. Innbyggernes arbeid er grunnlaget for all verdiskaping i Oslo, for bærekraften i velferdssamfunnet og for at Oslos bedrifter skal vokse og lykkes. Oslo har et av landets mest innovative næringsliv, med forskning i verdensklasse og raskt voksende gründermiljøer. Oslo Arbeiderparti vil bygge videre på dette. Vi vil ha en by der alle har muligheten til å delta i fellesskapet. Oslo skal ha lav ledighet, jobbe for at de som står langt fra arbeidslivet får nye veier inn i og sikre at arbeidstakerne har trygge og anstendige arbeidsvilkår.

I underkant av 50 000 mennesker i Oslo står utenfor arbeid, utdanning og tiltak og har heller ikke en ytelse for sitt livsopphold. Å arbeide oppsøkende sånn at alle disse får mulighet til å komme inn i arbeidsmarkedet er en hovedoppgave for Arbeiderpartiet.

Bedriftene i Oslo har et stort behov for arbeidskraft og trenger at Oslo kommune sammen med staten sørger for at de som står utenfor arbeid får kvalifisering til de jobbene som finnes. Vi vil ha et stort løft for at folk skal få mulighet til å komme i jobb og at bedriftene får tak i de folka de trenger.

Lett å skape jobber

Oslo skal være en by der det er lett å skape nye jobber. Oslo har med et rødgrønt styre drevet en aktiv næringslivspolitik og blitt kåret til Norges mest næringsvennlige fylke og kommune. Det er vi stolte av. Oslo Arbeiderpartis ambisjon er at vi skal være en av de mest innovative og bærekraftige byene i verden. Oslo har et stor potensial og en viktig plass i det grønne skiftet.

Oslo har en lang historie som industriby, og Oslo Arbeiderparti mener at vi skal legge til rette for nye grønne industrier i byen vår, som for eksempel innen bioressurser, helse, energi, batteri og det maritime og marine.

Oslo Arbeiderparti vil skape forutsigbare rammebetingelser for framtidens nye grønne næringer, og vi vil derfor bygge videre på erfaringene våre fra karbonfangstanlegget på Klemetsrud og Hovinbyen Sirkulære Oslo.

Gjennom etableringen av karbonfangst på avfallsforbrenningsanlegget på Klemetsrud blir Oslo en global pilotby for grønn industriutvikling. Oslo må realisere alle mulige gevinster og potensial som kan komme som følge av dette prosjektet. 400 000 tonn karbon vil bli fanget lokalt i Oslo, en råvare som i stadig større grad også gjenbrukes av industri.

Oslo har en stor finansnæring, og der jobber fem prosent av alle heltidsansatte i Oslo. Samarbeid mellom offentlige virkemidler og privat kapital vil med Oslo Arbeiderpartis politikk

være helt sentralt for å ta i bruk potensialet for utvikling av grønne næringer, innovasjon, startups og bærekraftig verdiskaping.

Oslo Arbeiderparti vil forsterke utviklingen blant de mange vekstnæringene våre. Dette er næringer innenfor kultur og servering som på mange måter er hjørnesteinsbedrifter i byen vår, og kunnskapsintensive næringer innenfor fornybar energi, transport og helse og livsvitenskap.

Reiselivsnæringen er viktig for Oslo og spiller en viktig rolle i det grønne skiftet. Oslo Arbeiderpartiet har en ambisjon om at byen vår skal være en attraktiv turistdestinasjon nasjonalt og internasjonalt.

Innovasjonsdistriktene har en nøkkelrolle i kommersialiseringen av forskning, og i tett samarbeid med kommunen kan Oslo være en testarena for ny teknologi lokalt og internasjonalt. Oslo Arbeiderparti vil bygge en sterk kultur for innovasjons-økosystemer og gründervirksomhet, økt rekruttering av kvinner og innovative anskaffelser for å løse samfunnsoppdrag.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Styrke kommunens næringsrettede virkemidler som for eksempel Smart Oslo-ordningen, og støtte opp om bedrifter med eksportpotensial.
- Bruke anskaffelsene til å premiere leverandører som tar med seg seriøse startups for å løse et samfunnsoppdrag for kommunen.
- Gjennomføre en ringvirkningsanalyse for å kartlegge hvilke ringvirkninger etableringen av karbonfangst på Klemetsrud kan ha for næringslivet i Oslo, og da særlig for næringslivet i bydel Søndre Nordstrand.
- Vurdere om det er mulig å etablere fagtilbud knyttet til sirkulærøkonomi, karbonfangst og industri på Bjørnholt Videregående skole.
- Vurdere å etablere et innovasjonsdistrikt med utgangspunkt i Klemetsrudanlegget.
- Vurdere å støtte etableringen av et innovasjonsdistrikt på Skøyen.
- Legge til rette for kvinnelige gründere ved skolering og finansieringsordninger som omfatter småskala kvinnearbeidsplasser.
- Ryddige arbeidsforhold gir ryddig utelivsbransje. Alle bevilninger i Oslo skal i løpet av fireårsperioden sendes til Arbeidstilsynet for kontroll. For serveringssteder som ikke her har lønns- og arbeidsvilkår minst i samsvar med allmenngjort tariffavtaler skal skjenkebevilling vurderes inndradd..
- Samarbeide med reiselivsnæringen for en bærekraftig utvikling og vekst som ivaretar og underbygger Oslos miljøprofil.
- Utrede en ordning med kjøre- og parkeringstillatelse for næringsdrivende som gjør det enklere å levere varer og tjenester i Oslo sentrum og som støtter opp om Oslomodellen for et anstendig arbeidsliv.

Et ryddig og organisert arbeidsliv

Et trygt, inkluderende og organisert arbeidsliv er en av de viktigste grunnsteinene for et samfunn med mindre forskjeller. Oslo Arbeiderparti skal jobbe for et arbeidsliv med høyere organisasjonsgrad, mer seriøsitet og bedre lønns- og arbeidsforhold. Det organiserte arbeidslivet, med et godt partssamarbeid, vil bidra til mer inkludering og likestilling på arbeidsplassene i Oslo.

Oslo Arbeiderparti vil:

- At Oslomodellens seriøsitetsskrav i arbeidslivet forsterkes
- At prinsippene i tillitsreformen videreutvikles.
- At kommunen skal oppfordre og legge til rette for at egne ansatte organiserer seg.
- At Oslo kommune skal foretrekke tariffavtale, ryddige lønns- og arbeidsvilkår ved anskaffelser.

- Samarbeide med partene i arbeidslivet om ulike tiltak for å øke organisasjonsgraden, samt hindre sosial dumping og bekjempe arbeidslivskriminalitet.
- Samarbeide med partene i arbeidslivet for raskere å nå målet om heltid som hovedregel i byen vår.

Inkluderende og likestilt arbeidsliv

Arbeid er grunnsteinen til et liv med økonomisk frihet og trygghet. Arbeid til alle er jobb nummer 1 for Oslo Arbeiderparti. Vårt mål er at alle som kan, og vil jobbe, skal få mulighet til det. Et arbeidsliv for alle utjevner forskjeller og bygger et sterkere fellesskap.

Ingen skal måtte leve i fattigdom. Derfor vil vi sørge for at ingen holdes utenfor arbeidslivet, og sikre at flere får tilgang på hele stillinger med fast ansettelse. Oslo Arbeiderparti vil ha en særlig innsats for de som står i fare for å falle ut av arbeidslivet. Vi skal ha et arbeidsliv tilrettelagt for alle og fritt for diskriminering. Vi vil tilrettelegge for at flere mennesker med funksjonsnedsettelse kommer i jobb, og kunnskap om mangfoldsledelse er svært viktig for å lykkes med dette.

Vi skal arbeide aktivt for likestilling og at ingen opplever diskriminering på arbeidsplassen, enten det er på grunn av kjønn, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, seksualitet, alder, funksjonsnedsettelse, etnisitet eller livssyn. Vold, trusler og trakassering er et alvorlig problem i arbeidslivet. Det rammer særlig kvinner, og må bekjempes hver eneste dag.

Det aller viktigste er å sørge for at unge får arbeidserfaring, og at de etter endt utdanning kommer i arbeid. I partnerskap med næringslivet i Oslo skal flere jobbprogram og jobbsentre bidra til at flere får relevant arbeidserfaring og kompetanse, og at de får varig og relevant arbeid.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Oppsøke ungdom med tilbud om kompetansepåfyll, etter- og videreutdanning samt tiltak og oppfølging som setter flere i stand til å ta ledige jobber.
- Utvide satsingen på sommerjobber til ungdom, til også å inkludere deltidsjobber gjennom hele året.
- Bistå unge voksne som står utenfor arbeidslivet inn i jobb.
- Bygge ut kvalifiseringstilbudet for voksne innvandrere, og øke yrkesaktiviteten gjennom kvalifiseringstilbud for innvandrerkvinner som faller utenfor andre ordninger.
- Jobbe aktivt for at flere arbeidsgivere skal tilrettelegge for at menn tar større del av omsorgsansvaret og foreldrepermisjonen.
- Gjennomføre en undersøkelse om hvordan personer som bryter med normer for kjønn og seksualitet har det på jobb.
- Gi VTA-bedriftene flere og ulike typer arbeidsoppdrag gjennom inkluderende anskaffelser og reserverte kontrakter.

Oslo kommune som arbeidsgiver

Ansatte i Oslo kommune skal ha ryddige og gode arbeidsforhold. Kommunen skal være en god og attraktiv arbeidsgiver. I tett samarbeid med ansatte, tillitsvalgte og fagforeningene skal Oslo kommune beholde og rekruttere ansatte, aktivt legge til rette for å benytte ansattes kompetanse, sikre kompetanse på rett plass og med rett bemanning i kommunens tjenester. For Oslo Arbeiderparti er det avgjørende at kommunens ansatte får mulighet til kompetanseheving gjennom relevant etter- og videreutdanning, som fagbrev, økt digital kompetanse eller lederutvikling

Oslo Arbeiderparti vil:

- Arbeide for at ansatte på alle nivå i Oslo kommune skal gjenspeile befolkningen og spesielt rekruttere ledere fra underrepresenterte grupper.

- Sikre mangfoldskompetanse i kommunens rekrutteringsprosesser
- Utforme stillingsutlysninger slik at underrepresenterte grupper motiveres til å søke på stillinger
- Være foregangskommune i arbeidet med å få flere ansatte over i hel stilling, gjennom å stille krav til at unntak fra hovedregelen om å tilby heltidsansettelse må saklig begrunnes.
- Redusere bruken av midlertidige ansettelser.
- Ansette arbeidstakere som ellers ikke kommer inn på arbeidsmarkedet, der det er mulig.
- Ha en fast ordning med ressurspooler i bydelene, og i relevante virksomheter og etater i Oslo kommune.
- Styrke muligheten for ansatte med realkompetanse til å få formalisert sin kunnskap gjennom fagbrev o.l.
- Gi ansatte mulighet for ulike kompetansehevende tiltak i arbeidssammenheng.
- Sikre at kommunens ansatte har en trygg arbeidsplass, fri for vold og trakassering.

God helse og livskvalitet

Arbeiderpartiet er for en sterk offentlig helsetjeneste. Alle skal sikres hjelp når de trenger det, uavhengig av personlig økonomi. Det er store forskjeller i helse og levekår i byen vår. Det er viktig å utjevne disse sosiale forskjellene. Det er tett sammenheng mellom levekårsutfordringer, dårlig helse og nedsatt livskvalitet.

Arbeiderpartiet har de siste årene sørget for et mer rettferdig Oslo, der utjevning av sosial ulikhet i helse, bedre levekår og bedre omsorgstjenester har vært kjernen i politikken. Fremover skal Oslo Arbeiderparti fortsette å forebygge, jobbe for at alle fortsatt har en fastlege å gå til, tilgjengelige lavterskeltilbud og helsetjenester som samhandler godt. Ny teknologi skal tas i bruk for å gi bedre og hjelp, på en mer bærekraftig måte. De små og store fellesskapene i byen vår skal være helsefremmende og sosialt inkluderende.

Helsepersonell blir tjenestens knappeste ressurs i årene som kommer. Når færre skal hjelpe flere, må vi finne nye løsninger og dele oppgavene riktig. Vår politikk skal bidra til bedre samhandling mellom sykehusene i Oslo og kommunens helsetjenester. Unge som eldre skal møte fagfolk med riktig kompetanse og nok tid. Å jobbe for heltidskultur og faste stillinger er en viktig for Oslo Arbeiderparti. Grunnleggende velferdstjenester, som helse og omsorg, skal ikke kommersialiseres. For oss vil alltid stabil grunnbemanning og ansattes lønns- og arbeidsvilkår, henge tett sammen med kvaliteten på tjenesten.

Folkehelse

Folkehelse er viktig hele livet. Forutsetningen for en god folkehelse er trygge og stabile levekår, en god oppvekst, gode boliger, nabolag og møteplasser, godt klima og miljø. Gjennom en offensiv folkehelsepolitikk forebygger vi sykdom, reduserer sosiale helseforskjeller, øker mestring og livskvalitet.

God folkehelse handler om både det fysiske og det psykiske. Det handler om sunn mat og bevegelse, om å leve meningsfulle liv, ha nære relasjoner og føle tilhørighet. Godt forebyggende arbeid skjer på tvers av politikkområder, gjennom tidlig innsats i barnehage og skole, gjennom et inkluderende arbeidsliv, ved å sørge for at alle har et sted å bo og ved å spille på lag med dem som skaper fellesskap og aktivitet.

Oslo skal være en levende by. Samtidig er helseskadelig støy og støyforurensing et folkehelseproblem for mange innbyggere i Oslo. Forebygging og reduksjon av støy er viktig i det systematiske folkehelsearbeidet. Et endret klima vil kunne påvirke folkehelsen på flere områder også i Oslo. Temperatur, luftkvalitet, støy og vannkvalitet er noen av miljøforholdene som er i endring. Dette berører alle sektorer og kan ha store helsemessige konsekvenser for innbyggerne. Dette skal Oslo Arbeiderparti ta høyde for i sin folkehelsepolitikk.

Uavhengig av hvor du bor eller hvem du bor sammen med, skal Oslo være en god by. En rekke ordninger og tilbud er basert på at husholdninger består av flere personer. Dette er i endring og det er en høyere andel aleneboende i Oslo enn i resten av landet. Oslo Arbeiderparti vil derfor gå igjennom hvilke utfordringer disse har og legge frem en sak for bystyret i løpet av perioden.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Tilrettelegge for at Oslos innbyggere kan ta del i idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv
- Prioritere fysisk aktivitet for barn og unge. Barnehager og AKS skal tilby fysisk aktivitet, gjennom lek og uteaktivitet, og Osloskolene skal innføre daglig fysisk aktivitet i timeplanen.
- Fortsette arbeidet med å tilby ernæringsrik mat i Oslo kommunes tjenester.
- Gi tilskudd til folkehelseprosjekter.
- Forebygge psykiske helseproblemer gjennom frisklivssentralene, miljøterapeuter i skolene og fellesskapsbyggende tiltak.
- Sikre at barn og unge med funksjonsnedsettelse får et godt tjenestetilbud med en fast koordinator, som også sikres ved flytting. Øke kunnskap i miljøer hvor funksjonsnedsettelse er forbundet med stigma.
- Tilby gratis HPV-vaksiner til alle kvinner og menn under 30 år.
- Følge opp handlingsplan for seksuell og reproduktiv helse, og at Sex og Samfunns ressurs om seksualitetsundervisning i Osloskolen fortsetter.
- Legge vekt på å avdekke yrkesrelatert kreft, blant annet asbest i kommunale bygg og sikre god opplæring om asbest for elever på yrkesfaglige linjer
- Vil at det skal fremmes en sak til bystyret om ensliges levekår i Oslo.
- Gjennomføre en kartlegging av hva slags støy og støykilder i Oslo som forårsaker helseskade, og på denne bakgrunn vurdere hensiktsmessige tiltak

Helsetilbud for ungdom

Ungdomstiden er identitetsskapende. Det er viktig å bli sett og inkludert. Rus, psykiske problemer og ensomhet må håndteres på et tidlig tidspunkt. Helsetilbudet til barn og unge skal være et lavterskeltilbud, og tilbys der de unge er, som for eksempel i skolen. En styrket skolehelsetjeneste og andre oppfølgingstjenester, som miljøarbeidere, er viktig for å følge opp hver enkelt elev. Vi har styrket skolehelsetjenesten med 100 ekstra årsverk, og vil i kommende periode styrke skolehelsetjenesten og laget rundt elevene ytterligere.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Øke bemanningen i skolehelsetjenesten.
- Ha et prøveprosjekt med psykologer i skolen, som en del av et tverrfaglig team med miljøterapeuter og helsesykepleiere.
- Gi mer ressurser til helsestasjoner for unge og sørge for at ungdom vet hvor de kan søke hjelp.
- Utvide tilbudene som retter seg spesielt mot gutter
- Sikre gode og tilgjengelige lavterskeltilbud for seksuell og reproduktiv helse gjennom helsestasjonen for ungdom.
- Videreutvikle offentlige tilbud som Ung Arena, Recovery-sentre, Rask psykisk helsehjelp og andre lavterskeltilbud innenfor psykisk helsehjelp for ungdom, herunder

bl.a. også dekke behov for rådgivende tjenester for unge transkjønnede som kan være en utsatt gruppe når det gjelder psykisk helse, livstilfredshet, ensomhet m.m.

Trygge, sammenhengende og tilgjengelige helsetjenester

Oslo kommune skal levere gode helsetjenester til sin befolkning, også når oppgavene øker, og demografien endres. Kommunehelsetjenesten må styrkes.

Noe av det viktigste vi gjør for å motvirke en todelt helsetjeneste, er å sørge for en fortsatt stabil fastlegeordning, som rekrutterer og beholder Oslos fastleger. Fastlegeordningen er grunnmuren i kommunehelsetjenesten, men står overfor store utfordringer. Alle trenger fastlegen. Arbeiderpartiet vil arbeide for at ordningen styrkes, og at forskjellene mellom bydelene reduseres.

God samhandling handler om gode pasientforløp, gode inn- og utskrivningsprosesser og riktig oppgavedeling. Digitalisering og bruk av ny teknologi understøtter dette, og Oslo skal fortsette å være en pådriver for denne utviklingen. Å styrke kompetansen på helsehus, sykehjem og i hjemmetjenesten blir særlig viktig for å møte behovene i en stadig eldre befolkning. Personellressursene må brukes på rett sted til rett tid.

Vi har ment at ny sykehusstruktur skal baseres på tre statlige sykehus – Aker, Rikshospitalet og Ullevål. Vi er skuffet over at vårt forslag ikke ble hørt da vedtak om statlig reguleringsplan ble fattet. Vi beklager sterkt at dette ikke ble resultatet og at det endte i vedtak om statlig reguleringsplan. Oslo Arbeiderparti tar beslutningen til etterretning, og vil framover arbeide aktivt overfor Helse Sør-Øst for å sikre nødvendige spesialisthelsetjenester for Oslos befolkning.

Mennesker som går inn i livets siste fase skal møtes med respekt, og gis et lindrende og trygt helse- og omsorgstilbud ved livets slutt. Det palliative arbeidet med smertelindring og omsorg må utvikles videre, og pårørendeperspektivet skal ivaretas.

jobbe for å stabilisere fastlegeordningen i Oslo og bidra til rettferdig fordeling av hjemler i de ulike bydelen.

Oslo Arbeiderparti vil:

- At Oslo kommune fortsatt skal være ledende på digitalisering innenfor helse
- Opprette flere kommunale legesentre og ansette kommunale fastleger
- Se på løsninger som avhjelper administrative oppgaver på fastlegekontorene
- Styrke samarbeidet mellom sykehusene og primærhelsetjenesten, gjennom avtaler som definerer ansvar og oppgavedeling, og bruke helsefelleskapene til å planlegge utviklingen sammen.
- Sikre at Aker blir et lokalsykehus i Oslo som dekker alle bydelene i Groruddalen,
- At helsehusene har kompetanse og ressurser til å gi god og forsvarlig helsehjelp til pasienter som er skrevet ut fra sykehus.
- Styrke kommunens habiliterings- og rehabiliteringstilbud, blant annet gjennom tilbudet ved Forsterket Rehabilitering Aker (FRA).
- At de ideelle sykehusene Lovisenberg og Diakonhjemmet inngår i den helhetlige planleggingen av helsetilbudet til Oslos innbyggere.
- Sikre ansatte i palliativ omsorg god kompetanse om lindrende behandling.
- Etablere ambulerende tilbud for lindring og palliativ omsorg som kan dekke alle bydeler.
- Gi døende pasienter et bredere tilbud om samtale og ivaretagelse av siste ønsker.

Psykisk helse

De fleste av oss vil i løpet av livet stå overfor større eller mindre utfordringer med selvfølelse, trivsel, ensomhet, mestring og livskvalitet. Omtrent halvparten av den voksne befolkningen vil

rammes av en psykisk lidelse i løpet av livet. De siste årene har vi også opplevd en sterk økning i antallet unge med psykiske helseplager.

Arbeidet for psykisk helse skal ha den samme prioritering og faglige standarden som annet helsearbeid. Vi erkjenner at dette betyr en vesentlig opptrapping. Vi skal sørge for gode og tilpassede tjenester, der vi disponerer personellet på en hensiktsmessig måte, og at bredden av tjenestene og tilbudene våre bidrar til hjelp som hjelper. For å unngå at flere blir alvorlig syke, må vi forebygge psykisk uhelse. Vi vil prioritere lavterskeltilbud og ha et særlig fokus på barn og unge. For å sikre et velfungerende psykisk helsetilbud vil vi bedre samhandling og kunnskapsdeling mellom sykehus og distriktpspsykiatriske sentre, bydelene og fastlegene.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Ha et godt utbygget tilbud for lavterskel psykisk helsehjelp
- Ha flere psykologspesialister med kommunal avtale.
- Bedre tilbudet på helsestasjonene, skolehelsetjenesten og undervisning om psykisk helse i skolen, samt øke foreldres kompetanse om psykisk helse og utviklingsforstyrrelser.
- bidra til å sikre drift for ideelle organisasjoner som gir tilbud til mennesker med psykiske helseutfordringer som faller utenfor jobb og skole.
- Jobbe for bedre differensiering av tilbudet til de med alvorlig psykiske lidelser, og for at psykisk helsevern har nok plasser.

En human og verdig rusomsorg

Oslo Arbeiderparti vil føre en human ruspolitikk. Vi skal møte mennesker med rusavhengighet med respekt, et godt og helhetlig tilbud om helsehjelp og tett oppfølging. Vår viktigste oppgave er å gi mennesker med rusutfordringer, og deres familier og nærstående, økt livskvalitet og bedre liv. Rusavhengige skal sikres et bedre ettervern, med meningsfulle aktiviteter.

Vi vil utvikle flere lavterskeltiltak, tilby flere væresteder og fortsette å jobbe med målrettede tiltak for å redusere overdoser.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Gjennomføre et prøveprosjekt med lokal rusreform som gir helsehjelp, ikke straff.
- Ha bedre samarbeid mellom ulike tiltak og styrke kommunens forebyggende arbeid mot rus og bydelenes arbeid med lokale rustiltak.
- Tilrettelegge for arbeidstrening, lavterskeltilbud og meningsfull aktivitet, og bygge flere tilpassede og fleksible boliger til personer med sammensatte omsorgsbehov.
- Bedre tjenestetilbudet for alkoholavhengige.
- Gi en bedre tilpasset rusomsorg for funksjonshemmede og eldre, og øke hjemmetjenestenes kompetanse om eldre og rus.

Kvinnehelse

Kvinner i alle aldre og i ulike livsfaser skal sikres likeverdige helsetjenester. Sykdommer som rammer kvinner mest, får ofte mindre oppmerksomhet enn sykdommer som rammer menn. Kunnskapen om mange typiske kvinnesykdommer er ofte mangelfull og utdatert. Vi vil prioritere kvinnehelse, og øke kunnskap, satse på bedre diagnostisering og god behandling og oppfølging.

For å sørge for en god føde- og barselomsorg, vil vi jobbe for at jordmødre og annet helsepersonell som jobber i svangerskapsomsorgen ser oppgavene mer i sammenheng. Å se spesielt jordmør-årsverk på tvers av spesialist- og kommunehelsetjenesten, kan bidra til å løse rekrutteringsutfordringene vi ser i Oslo i dag. Vårt mål er en trygg tjeneste der omsorg og medisinsk kvalitet går hånd i hånd.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Prioritere kvinnehelse og at kvinner i alle aldre gis likeverdige helsetjenester i alle livsfaser.
- Utvikle en handlingsplan for Oslo-kvinner helse, og inkludere kjønnspektivet i alle kommunale planer og strategier i kommunens helse- og omsorgstilbud.
- Utvide ordningen med gratis prevensjon for unge jenter og kvinner opp til 25 år.
- Bedre jenter og kvinners seksuelle og reproduktive helse.
- Jobbe for at føde- og barseltilbudet i Oslo styrkes
- Gi kvinner som opplever spontanaborter eller svangerskapsavbrudd et tilbud om oppfølging.
- Ha et godt tilbud om flerkulturell *doula*, og sørge for god informasjon om tilbudet.

Pårørendestøtte

Pårørende utfører en stor andel av omsorgsinnsatsen for syke og pleietrengende. Vi vil styrke støtten til pårørende, og gi støtte- og avlastningstilbud som også vektlegger behovet til pårørende, slik at de holder seg friske, og også yrkesaktive.

Ulønnet omsorgsarbeid utgjør et likestillingsproblem, hvor mange kvinner blir trippelarbeidende, og vi vil ha fokus på dette. Vi vil gjøre det enklere for pårørende å få oversikt over pasientrettigheter, og få kontakt med kommunale tjenester.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Videreutvikle Oslostandarden for pårørendesamarbeid med grunnsynet om at pårørende er en viktig og nødvendig ressurs som skal møtes med respekt.
- Gi gode støtte- og avlastningstilbud som ivaretar pårørende.
- Sørge for at pårørende har innflytelse på omsorg og pleie for familiemedlemmer, både generelt og i livets siste fase.

God by å bli eldre i

Oslo har 80 000 innbyggere over 65 år. I 2030 vil det for første gang være flere over 65 år enn barn og unge. Svært mange av disse eldre er friske og ønsker å ta del i sosiale og fysiske aktiviteter, delta i frivillighet og organisasjonsliv. Eldre er også blant storforbrukere av kulturtilbud. Tilgjengelig og rimelig kommunikasjon er derfor viktig. Samarbeid med frivillige organisasjoner er både en arena for egen aktivitet og supplement til offentlige tjenester. Eldre representerer også en erfaring som bør sikres innflytelse på beslutninger og utforming av politikk. Mangfold representert ved ulik kultur, etnisitet og språk må ivaretas.

Eldre bor i større grad alene enn de som er i yrkesaktiv alder. Det gjelder spesielt kvinner. Mange har ikke nær familie eller pårørende i byen. De har behov for sosial kontakt, et aktivitetstilbud og kan trenge hjelp til praktiske gjøremål for å bo hjemme.

Både i Oslo og på landsbasis er det en prioritert oppgave å legge til rette for at innbyggerne kan bo hjemme så lenge de ønsker. Det krever tilrettelegging.. Nye teknologiske hjelpemidler kan bidra til å sikre trygghet og tilsyn. Dette er avhengig av tilpasset opplæring og brukervennlighet. I mange tilfeller vil det likevel være behov for at boligen byttes ut med en som er bedre egnet. Oslo Arbeiderparti ønsker et mer differensiert tilbud av boliger.

Når flere blir eldre, øker også antall personer med demens. Denne gruppen krever særlig tilrettelegging i form av dagtilbud, tilpassede boliger og gode sykehjemsplasser. De som jobber i tjenesten må få god opplæring, og språk og kulturforståelse er avgjørende.

Oslo Arbeiderparti ønsker fortsatt at alle nye sykehjem skal drives av kommunen eller ideelle aktører.

Måltidene er av vesentlig betydning for eldres livskvalitet og helse. Det er viktig at maten som serveres på sykehjem, seniorsentre, omsorgsboliger og i hjemmetjenesten er variert og sunn.

Tilsetting av ernæringsfysiologer i bydelene er et tiltak for å oppnå dette. Dårlig munnhelse blant eldre, spesielt hjemmeboende eldre, kan forårsake underernæring. Derfor vil vi at arbeid med eldres munn – og tannhelse styrkes ute i bydelene.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Styrke eldres engasjement i politisk arbeid.
- Styrke seniorsentrene og frivillighetsentralene for å sikre et mest mulig variert og inkluderende tilbud.
- Utvide tilbudet om Rosa busser til å gjelde alle bydeler.
- Prøve ut en forsøksordning på bydelsnivå med formidling av småjobb-tjenester for eldre.
- Alle bydeler skal ha fleksible botilbud, som for eksempel Omsorg+ eller lignende.
- Tilby forebyggende besøk hos alle over 75 år som ikke mottar kommunale tjenester.
- Styrke hjemmebaserte tjenester, også ved å ta i bruk nye yrkesgrupper.
- Tilby tilpassede teknologiske hjelpemidler og sikre opplæring av ansatte, brukere og pårørende.
- Støtte digital opplæring i regi av Seniornett eller tilsvarende tiltak.
- Sikre et godt og trygt tilbud for personer med demens, både som hjemmeboende, i omsorgsbolig og sykehjem.
- Sikre tilstrekkelig antall sykehjemsplasser i tråd med behov og demografi
- Sykehjemsplasser skal bygges med enerom med bad.
- Videreføre samboergaranti på sykehjemmene.
- Servere god og sunn mat i eldreomsorgen, i tråd med ønskene og behovene til de som trenger pleie.
- Ta initiativ til en bystyremelding om de mest hjelpetrequende eldre i Oslo.
- Støtte muligheten for tilgang til helsebad for eldre og for personer med funksjonsnedsettelse.

Byutvikling

Oslo Arbeiderparti ønsker en by der folk kan leve gode liv. De siste årene har veldig mye av veksten i Oslo skjedd i indre by. Stadig flere bor i disse bydelene, og flere barnefamilier. Denne utviklingen bygger opp under kollektivtrafikken og tilbudene som er i byen, og gjør den mer attraktiv for alle.

Samtidig ser vi at det begynner å bli trangt om plassen i sentrale strøk. Derfor blir den virkelige store oppgaven framover å bygge nok boliger og utvikle attraktive byområder i ytre by. Alle boområder trenger grønne lunger, idrettsanlegg og kulturtilbud, fellesområder og torg- og møteplasser. Og gjennom å legge til rette for varierte lokale handels- og servicetilbud, gjør vi det lettere for folk å handle og utføre alle hverdagens store og små gjøremål der de bor. Oslo Arbeiderparti vil at statlige institusjoner, som politihøgskolens hovedcampus mfl., lokaliseres i ytre by og sørge for at nye kommunale administrative arbeidsplasser vurderes lagt utenfor sentrum. Helhetlig planlegging og samarbeid med våre nabokommuner er viktig for å få til god utvikling i ytre by.

Områder som Skøyen, Skullerud, Rosenholm, Lilleakerbyen, Montebello, Hauketo, Rødtvet og Nedre Rommen har gode forbindelser med enten tog eller t-bane. Oslo Arbeiderparti vil i løpet av bystyreperioden lage en egen plan for utvikling av boliger og næringsliv langs togstasjonene i byen. På Gjersrud-Stensrud vil Oslo Arbeiderparti jobbe for at kommunen skal samarbeide med private utbyggere for å realisere kollektivløsninger, som for eksempel elbusstunnel som er foreslått av OBOS. Samtidig vil også fortsette å utvikle indre by. Områder

som Hovinbyen kommer til å være sentrale i byutviklingen framover, for å skape gode og miljøvennlige bo-områder for folk.

I de siste årene har saksbehandlingstiden i Plan- og bygningsetaten økt betydelig. Oslo Arbeiderparti tar dette på alvor, og vil jobbe for å redusere saksbehandlingstiden. Kommuneplanen må aktivt brukes som virkemiddel for å sikre tidlige politiske avklaringer, slik at utbyggere får forutsigbare rammer de kan jobbe etter.

Oslo Arbeiderparti vil sikre fremdriften for utviklingen av Filipstad. Den nye bydelen skal bli et område med varierte boliger, et rikt kulturliv og nærhet til sjøen som hele befolkningen kan ha glede av. Oslo Arbeiderparti vil at det legges til rette for et nytt konserthus på Filipstad. For å sikre en god og helhetlig byutvikling på Filipstad, vil Oslo Arbeiderparti samlokalisere dagens to fergeterminaler til Vippetangen. Dette vil frigjøre Hjortnes til byutvikling og bidra til at Kongshavn benyttes til nye kaiområder for gods og ikke til fergetrafikk. Ved en slik løsning er det en forutsetning at miljø og natur skal prioriteres ivaretatt, og at folks tilgang til allsidig bruk av fjorden i Bjørvika ivaretas.

Oslo arbeiderparti vil:

- Få fortgang i boligutbyggingen i områder med stort transformasjonspotensial i ytre by, som Skøyen, Skullerud, Gjersrud-Stensrud, Rosenholm, Lilleakerbyen, Hauketo, Montebello, Rødtvet og Nedre Rommen.
- Lage en egen plan som synliggjør fortettingspotensialet langs togstasjonene i Oslo.
- Samarbeide med private utbyggere for å realisere kollektivløsninger på Gjersrud-Stensrud.
- Områdesatsingene i Groruddalen, Oslo indre øst og Oslo sør skal utvikles videre og styrkes.
- Gjennomgå alle planprogram i Oslo med mål om å levere planene raskere og åpne opp for at grunneiere kan utarbeide planprogram i samarbeid med kommunen.
- Bruke kommuneplanen aktivt som virkemiddel for å sikre tydelige og tidlige politiske avklaringer, slik at utbyggere får mest mulig forutsigbare rammer.
- Bruke plan- og bygningsloven til å sikre at det settes av tilstrekkelig med areal i nye større byutviklingsprosjekter til velferdstjenester, grøntarealer, næring og servicetilbud, kultur og idrett.
- Jobbe for at statlige institusjoner lokaliseres i ytre by og sørge for at nye kommunale administrative arbeidsplasser vurderes lagt utenfor sentrum.
- Legge til rette for et nytt konserthus på Filipstad og bygge en ny felles fergeterminal på Vippetangen.
- Jobbe for å lokalisere hovedcampus for ny politihøgskole i Groruddalen eller Søndre Nordstrand.
- Sikre tilstrekkelige arealer avsatt for idrett og andre organiserte og uorganiserte aktiviteter i Hovinbyen.
- Etablere en alternativ innkjøringsvei til Bjørndal i Oslo sør, i tillegg til Slimeveien.
- Jobbe for at et nytt Oslo fengsel på Grønland frigjør areal til friområde i nærmiljøet, ikke tar av eksisterende grøntarealer og at staten gjennomfører en mulighetsstudie for Botsfengslet med mål om å bruke det til kultur- og frivillighetsformål etter at nytt Oslo fengsel er ferdigstilt.

Bolig

Oslo skal være en by med plass til alle. Et trygt sted å bo til en overkommelig pris har alltid vært viktig for Oslo Arbeiderparti. Dagens boligmarked, med svært høye priser, gjør det vanskelig for mange å komme seg inn på boligmarkedet. Dette bidrar til å øke forskjellene mellom folk og er en utvikling vi må snu. Oslo Arbeiderparti ønsker en boligpolitikk som gjør

det enklere for folk med lav inntekt, førstegangskjøpere, enslige forsørgere og barnefamilier å komme inn på boligmarkedet.

Oslo Arbeiderparti vil bruke alle kommunens verktøy for å sikre at det reguleres og bygges nok boliger. Det er det aller viktigste grepet for å få ned prisen i boligmarkedet. I tillegg må plan- og bygningsloven endres slik at det blir mulig å blant annet kreve en gitt andel boliger til lavere pris i private boligprosjekter. En fortsatt satsing på tredje boligsektor er også nødvendig for å sikre at flere har råd til å komme inn i boligmarkedet. Oslo Arbeiderparti mener Oslobolig, som er et partnerskap med private og som tar i bruk boligkjøpsmodeller, er det mest vellykkede grepet og noe vi må satse videre på.

Oslo Arbeiderparti ønsker ikke at boliger skal være objekt for spekulasjon. Samtidig vil vi jobbe for at leiemarkedet skal bli bedre og sikre rettighetene til de som leier, på best mulig måte.

Oslo Arbeiderparti er opptatt av stabile bomiljøer og vil legge til rette for god og variert boligbygging. Hovedårsakene til at barnefamilier flytter ut av Oslo sentrum er størrelsen på boligen og mangel på utearealer. Det er to faktorer som vi kan gjøre noe med. Samtidig må vi sikre flere mindre leiligheter slik at førstegangskjøpere kommer inn i boligmarkedet. Oslo Arbeiderparti vil derfor bevare leilighetsfordelingsnormen slik at det bygges flere store leiligheter i indre by. Leilighetsnormen bør kun gjelde for de fire sentrumsbydelene Gamle Oslo, Sagene, Grünerløkka og St. Hanshaugen. Leilighetsnormen og andre kommunale normer skal være en norm, ikke en regel.

Dagens småhusplan er for streng i områder hvor det er god kollektivdekning og vi kunne fortettet mer. Oslo Arbeiderparti vil fortette og bygge høyere langs stasjonsnære områder. Samtidig må Høyhusstrategien oppdateres jevnlig. Når det er knapphet om arealene i en storby som vokser, må vi utnytte høydene og fortette langs kollektivknutepunkt. Samtidig må vi stille høye krav til kvalitet, gode uteområder, stedsilpassing og ivaretagelse av mikroklima.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Øke takten i reguleringen av nye boliger, slik at de årlige regulerte boligene alltid ligger foran behovet som befolkningsveksten skaper.
- Legge til rette for byggingen av minst 3000 nye studentboliger, i samarbeid med Studentsamskipnadene og staten.
- Arbeide for hjemmel til å stille krav om disposisjonsform i reguleringssaker, blant annet for å sikre flere borettslag og mindre boligspekulasjon.
- Beholde leilighetsfordelingsnormen, og samtidig sikre at den kun gjelder for de fire sentrumsbydelene.
- Jobbe for å redusere saksbehandlingstiden i plansaker
- Gjennomgå kravene og normene Oslo kommune har, med mål om å få raskere saksbehandling.
- Legge fram en ny småhusplan som differensierer områdene i mye større grad, slik at det blir mulig å fortette langs kollektivknutepunkt.
- Åpne for at det kan bygges høyhus flere steder i Oslo
- Legge til rette for at flere utvikler og skalerer opp innovative konsepter med rimelige boliger, blant annet gjennom kommunens egen innsats på den tredje boligsektoren. Vi vil fortsatt satse på Oslobolig.
- At kommunale foretak og datterselskaper som har rolle som tomteeier eller -utvikler må ta et særlig ansvar for den sosiale bærekraften i byutviklingen med hensyn til variert bolig- og beboersammensetning.
- At Oslo kommune skal samarbeide med staten for å styrke leietakeres rettigheter på leiemarkedet

Sosiale boliger

Alle innbyggere i Oslo har rett på et godt sted å bo og en kommune som stiller opp for dem. De siste årene har kommunens sosiale boliger fått en høyere standard og leieutgiftene for beboerne er blitt lavere gjennom Oslostøtten. Gjennom en aktiv kommunal boligpolitikk vil Oslo Arbeiderparti jobbe for at alle mennesker møter en velferdsstat som stiller opp for dem, og at kommunen prioriterer arbeidet med å sikre innbyggerne en stabil bosituasjon. Vi vil forbedre innsatsen for innbyggerne med de største levekårsutfordringene. For Oslo Arbeiderparti er det avgjørende med en sosial boligpolitikk som sikrer nok boliger, i tillegg til å gi mer forutsigbarhet til beboere. NAV skal fortsette sitt arbeide med å gi gode tilbud ute i bydelene og i kommunen, samtidig med at vi vil gjøre mer for at flere arbeidsledige skal komme inn i varig arbeid.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Prioritere å skaffe flere kommunale boliger i hele Oslo for å sikre nok boliger og mer forutsigbarhet for kommunale beboere.
- Gi flere som bor i kommunale boliger mulighet til å finne andre permanente boliger gjennom blant annet økt bruk av tilvisningsavtaler, leie-til-eie-prosjekter, startlån, booppfølging og samarbeid med NAV.
- Fortsette å redusere utgiftene for mennesker i kommunale boliger, blant annet gjennom å fortsette økningen av Oslobostøtta.
- Prioritere energieffektivisering og annet vedlikeholdsarbeid i kommunale bygg og boliger som eies av kommunen.
- Barnefamilier, eldre og uføre skal få mer forutsigbarhet og trygghet i nabolaget med lengre leiekontrakter. Dette kan innebære å sikre husleiekontrakt i den perioden barn i en familie er tilknyttet skole i nærmiljøet.
- Jobbe for at Husbanken styrkes og prioriteres. Husbanken må kunne prioritere områder med høyt press, gi lånetilsagn til 85 % finansiering før finansiering og økt bruk av tilvisningsavtaler.
- Gjennomgå bomiljøarbeidet og behandlingen av Husbanklånssøknader for å sikre likebehandling på tvers av bydeler i Oslo, men med rom for skjønn i den enkelte situasjon.
- Utrede om den kommunale behovsprøvde bostøtten også kan gis til leietakere i Oslo kommune med lave inntekter og høye bostgifter som bor på det private leiemarkedet

Kulturbyen

Oslo skal være Norges kulturelle hovedstad. I byen vår har vi alt fra store og etablerte kulturinstitusjoner og musikkfestivaler til små nisjer for kultur- og kunstuttrykk. Kulturlivet er en viktig del av fortellingen om Oslo, og vi vil at alle skapende og kreative krefter skal få mer rom og gode rammer til å utvikle seg. Oslos kulturelle grunnmur er bygget ut av det rødgrønne byrådet, med en styrking av bibliotek, kulturskole og kultur der folk ferdes. Å sørge for at kulturtilbud er tilgjengelig for alle i Oslo, uavhengig av bakgrunn og økonomi. Å sørge for at de ulike kulturtilbudene når ut til flere er en viktig oppgave, og vi vil øke mangfoldet både blant utøvere og publikum.

Oslo er en internasjonal kulturby for kunst og kultur i verdensklasse. Oslo er også en kulturby som skaper levende nærmiljø der folk bor.

Vi vil støtte det frivillige kultur- og musikklivet i Oslo og kulturlivet som næring. Kommunen skal være en god og forutsigbar støttespiller som tilrettelegger for byens mangfoldige kulturliv.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Utarbeide oversikt over egnede lokaler og kulturarenaer for øving, produksjon og fremføring.
- Bidra til samlokalisering av Oslos kulturliv, og gjøre kommunale lokaler og skoler tilgjengelige til flerbruk.
- Støtte scener og andre tilbud der folk bor.
- Bidra til at parker, idrettsarenaer og offentlige rom kan benyttes til scenekunst.
- Teste ut ordning med oppdragsfinansiering for utøvere, og videreføre konsertstøtteordninger, med særlig fokus på et tilbud for barn og unge.
- Støtte filmfestivaler, alternative filmscener, produksjonsmiljøet i Oslo og bistå Oslo Filmfond.
- Videreføre lokal pressestøtte.
- Gi barn og unge gratis inngang på kommunens museer.
- Åpne Middelalderparken og utvikle Middelalderbyen til historieformidling av Oslos historie.
- Ivareta kulturelt samarbeid med byens tros- og livssynsamfunn

Styrke bibliotekene

Bibliotekene skal sikre innbyggerne gratis tilgang til kunnskap og kultur. Vi vil styrke bibliotekenes rolle både som kunnskapsformidler og kulturformidler. Bibliotekene skal bidra til å skape leselest og leseglede, og gjennom det også språkinteresse og språkkunnskap. Bibliotekene skal også fungere som litteraturhus, arena for kulturformidling, debatt og samtale og som viktige møteplasser for folk i byen og i nærmiljøet. Bibliotek planlegges som en del av områdeutviklingen, eksempelvis på Hoff og Mortensrud.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Sikre godt et godt bibliotektilbud for Oslos innbyggere, og ivareta bibliotekenes funksjon som kunnskaps- og kulturformidler, og som møteplass og arena for demokratibyggning og folkeopplysning.
- Utvikle og modernisere bibliotekene som litteraturhus og som kulturformidler.
- Videreutvikle bibliotekenes barne- og ungdomstilbud.
- Sørge for at alle lokalbibliotek blir mer åpne og har selvbetjent tilgang med Oslonøkkelen.

Kulturskolen

Oslos kulturskoler er viktige undervisningssteder, ressursentre og fristed for Oslos barn og unge. Vi vil gi barn og ungdom over hele byen mulighet til å dele, oppleve og skape. Kulturskolene er viktige læringsarenaer for samhold, identitet og mangfold, og vi vil sørge for at det gis et godt pedagogisk tilbud med stort uttryksmangfold i kulturskolen. Utviklingen av fremtidens kulturskole er helt avhengig av kompetente og godt forberedte kulturskolelærere.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Opprette 5000 flere plasser i kulturskolen, og senke tersklene for deltakelse ved å tilby flere gratisaktiviteter.
- Styrke mangfolds- og inkluderings tiltak der kulturskolene samarbeider med andre, for å få barn og unge inn i kulturskolens aktiviteter og fellesskap.
- Utvikle et enda sterkere samarbeid mellom kulturskolen og utdanningsinstitusjonene, for å styrke kompetanse, praksis, pedagogisk tilbud og rekruttering.
- Utvide og styrke kulturskoletilbudet i Aktivitetsskolen (AKS).
- Sørge for å bygge nye kulturstasjoner på Voldsløkka, Mortensrud og Trosterud, og vurdere å opprette kulturstasjoner i flere områder i byen.

Frivilligheten

Frivilligheten er en av samfunnets viktige bærebjelker, skaper felleskap og tilhørighet, motarbeider isolasjon og ensomhet, og ivaretar et mangfold av tilbud og aktiviteter innen alle samfunnsområder. Vi vil styrke frivillighetsentralene, øke frivillighetsmidler og sørge for at bydelene har frivillighetskoordinator.

Oslo kommune skal være en aktiv medspiller og god samarbeidspartner for frivillige organisasjoner. Vi vil tilrettelegge for økt frivillig aktivitet, sikre større forutsigbarhet, og gjøre det enklere for frivilligheten å låne lokaler.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Støtte opp under frivillige organisasjoner som bidrar til å redusere forskjeller.
- Tilrettelegge for at frivilligheten i Oslo gis gode muligheter for tilskuddsordninger og driftsstøtte.
- Gi bedre oversikt over støtteordninger, forenkle søkeprosesser, søknadsskjemaer og rapportering for frivillige aktører som søker kommunale støtteordninger.
- Gjøre det enklere for frivillige organisasjoner å få låne og leie egnede kommunale lokaler. Barne- og ungdomsorganisasjoner skal få låne lokaler gratis.
- Bruke den årlige Frivillighetskonferansen til å styrke samarbeidet mellom kommunale aktører og frivilligheten.

Idrett

Alle som bor i Oslo, skal ha like muligheter til å delta i idrettsaktiviteter. Idretten bidrar til sosial utjevning, likestilling, deltakelse og inkludering, og vi skal sørge for at idretten har gode rammebetingelser i hele byen. Barn og unge og mennesker med funksjonsnedsettelse skal ha tilgang til et godt idrettstilbud. Derfor støtter vi opp om både barne- og ungdomsidretten og paraiddretten.

God tilgang til flerbrukshaller og idretts- og badeanlegg skal sikres. Vi vil rehabilitere og bygge nye anlegg, og planlegge et nytt offentlig bad i Oslo vest. Det skal bygges ny kunstisbane på Valle Hovin, ny ishall på Løren og nye idrettsparker på Voldsløkka og Mortensrud.

Vi vil styrke samarbeidet med den organiserte idretten, og også tilrettelegge for at det gis gode idrettstilbud til de som deltar i uorganisert idrett. Oslo kommune skal fortsette å støtte opp under de viktigste idrettsarrangementene i byen vår, som Norway Cup. Det skal også stilles krav til at alle idrettsarrangement som får kommunal støtte skal følge det internasjonale antidopingregelverket til WADA.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Samarbeide tett med Osloiddretten for tiltak for at alle som vil, får delta i idrettsaktiviteter, uavhengig av sosial og økonomisk bakgrunn.
- Fortsette satsingen på rehabilitering og bygging av nye idretts- og badeanlegg i Oslo med bakgrunn i Behovsplan for idrett og friluftsliv, og i samarbeid med Oslo Idrettskrets. Områder med særlig lav anleggsdekning skal prioriteres.
- Sikre fortsatt gratis trening for barn og unge i kommunale anlegg, og prioritere treningstid og tilskudd til idrettslag som arbeider aktivt for inkludering og gir lavere treningsavgifter.
- Sikre at utstyrsbibliotekene er åpne om kvelder og i ferier.
- Inkludere e-sportstilbudet som en egen del av kommunens planer for idrett i Oslo.
- Tilrettelegge for at toppidretten har gode forhold for trening og konkurranse.
- Utvikle bedre miljøvennlig fyllmasse til kommunens kunstgressbaner, og bytte ut løsninger som har gitt redusert brukstid og økt skaderisiko.
- Gi idrettslag som driver «åpen hall»-konsepter for uorganisert idrett langsiktig og forutsigbar finansiering.

- Bruke idretten som en arena for lederutvikling av frivillige trenere med mulighet for ansettelse i mindre idretter.
- Jobbe for gode sanitærforhold i kommunens idrettsanlegg.

En mangfoldig, inkluderende og rasismefri by

Oslo Arbeiderparti er stolte over at befolkningen i byen vår består av over 200 nasjonaliteter. Det er mangfoldet av kulturer, språk og livssyn som gjør Oslo til den internasjonale og spennende byen den er. Oslo skal være en mangfoldig, inkluderende by, med plass til alle, uavhengig av kjønn og kjønnsidentitet, etnisk bakgrunn, seksuell orientering, tro og livssyn og funksjonsnedsettelse.

Alle former for diskriminering og hatefulle holdninger og handlinger skal bekjempes. Oslo skal være en rasismefri by, og vi vil øke kunnskap om rasisme og diskriminering i alle deler av kommunen. 1 av 4 forteller at de har blitt utsatt for rasisme i Oslo. Vi vil tilby hjelp og støtte for mennesker som utsettes for rasisme eller diskriminerende oppførsel, uavhengig av diskrimineringsgrunnlag. Alle innbyggere i Oslo skal føle seg trygge, og vi vil forebygge radikaliserings og ekstremisme.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Gi mer veiledning om hvor man kan henvende seg hvis man opplever rasisme og diskriminering i møte med kommunen
- Innføre en kvitteringsordning i politiet, som sikrer dokumentasjon for mennesker som er i kontakt med politiet.
- Styrke samarbeid med tros- og livssynssamfunn, og stille krav om representasjon og likestilling i styrene.
- Utarbeide en veileder om bruk av offentlige byrom og kommunale lokaler til arrangementer.
- Evaluere ordningen med minoritetsrådgivere i Osloskolen, og sørge for at alle elever har muligheten til å ta kontakt med tjenesten ved behov.
- Følge opp planen mot hatefulle ytringer med tilstrekkelig finansiering.
- Gi alle ungdomskoler i Oslo mulighet til å besøke Utøya.
- Støtte kompetansetiltak for å øke kunnskap om funksjonshemmedes levevilkår og samfunnsdeltagelse.
- Bistå bydelene med arbeidet i å navnsatte flere gater, torg og plasser etter kvinner.
- Utarbeide en handlingsplan for å ivareta og styrke Oslos samiske befolkning, samisk kultur og identitet og barnehage- og utdanningstilbud.
- Sikre at Oslo får et samisk navn.

Innvandring og integrering

Stadig større andel av verdens befolkning bor i et annet land og by enn de er født og oppvokst i – det er tilfellet også i Oslo. Innvandringen har bidratt til at Oslo er et mer mangfoldig samfunn, noe Oslo Arbeiderparti ser på som en styrke.

Vi vil at Oslo tar imot det antall flyktninger som nasjonale myndigheter ber om, og særlig tar imot flere LHBT+-flyktninger og flyktninger med funksjonsnedsettelse. Alle som kommer hit skal tas godt imot, og vi skal sørge for rask bosetting og iverksette integreringstiltak for nyankomne. Arbeid og språk er viktig for en vellykket integrering, og vi vil styrke tiltak som gir mennesker mulighet til å delta i arbeids- og samfunnsliv. Vi vil bygge en by som legger til rette for deltagelse og gode møteplasser.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Ruste Oslo kommune til å kunne ta imot flyktninger ved flyktningkriser.

- Styrke arbeidet med tverrfaglige team som koordinerer integrering av flyktninger, og sørge for god integrering, herunder unngå at mange nyankomne flyktninger bosettes i områder med store levekårsutfordringer.
- Sørge for at nyankomne flyktninger får tidlig informasjon på ulike språk om offentlige og frivillige tilbud og aktiviteter, og vurdere om noe kan utgjøre en del av introduksjonsprogrammet.
- Innføre en yrkesrettet opplæring i voksenopplæring og mentorprogram som sikrer at flere introduseres tidlig i arbeidslivet.
- Styrke undervisningen om psykisk helse i voksenopplæringen.
- Sørge for gratis fritidsaktiviteter for barn på mottak.
- Øke omfanget av gratis lavterskeltilbud, inkludert norskopplæring.
- Sikre papirløse migranter rett og tilgang til nødvendig helsehjelp og medisiner, basert på helsefaglige vurderinger.
- Støtte og styrke frivillig engasjement, gjennom økonomiske støtteordninger og tilrettelegging, og ha tett samarbeid med privat engasjement som er knyttet til sosialt entreprenørskap.
- Benytte tolkefaglig kompetanse i anbudsprosesser for å sikre gode rammebetingelser for tolker, og for å sikre at kvalifiserte tolker benyttes i tråd med tolkeloven.
- Innføre språk som tilleggskompetanse i rekrutteringsprosesser.
- Satse på at nylig bosatte flyktninger tilbys «integreringsvenn» i bydelene.
- Styrke rådet for flerkulturelle minoriteter i Oslo.

Kjønns- og seksualitetsmangfold

Oslo skal være Norges regnbuehovedstad, der alle, uavhengig av seksuell orientering, kjønnsuttrykk, kjønnsidentitet og hvem man elsker, skal kunne leve frie og trygge liv. Hatefulle holdninger og handlinger skal motarbeides og forebygges. Vi vil styrke kunnskap i skolen og blant kommunens ansatte, og samarbeide tett med Oslo-politiet for å motarbeide hatkriminalitet og angrep på skeive. Særlig vil vi jobbe for å bedre levekår for transpersoner og mennesker med kjønnsinkongruens.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Utarbeide en ny og forpliktende handlingsplan for kjønns- og seksualitetsmangfold i Oslo med tilstrekkelig finansiering.
- Mennesker med kjønnsinkongruens skal motta et tilstrekkelig helse- og oppfølgingstilbud i Oslo. Utvikle helsestasjonen for kjønns- og seksualitetsmangfold (HKS) faglig og ved finansiering, og jobbe for å etablere HKS som nasjonalt kompetansesenter.
- Øke kompetansen i kjønns- og seksualitetsmangfold blant ansatte i Oslo kommune, og utarbeide veiledere og utdanningsopplegg i samarbeid med aktører på feltet.
- Styrke skeive, frivillige organisasjoner i Oslo
- Jobbe for mer forskning som gir kunnskap om levekårene til skeive barn og unge og skeive med minoritetsbakgrunn.
- Styrke Rådet for kjønns- og seksualitetsmangfold.
- være positive til tiltak som felles husholdninger, bokollektiver og egne møteplasser for eldre lhbt-personer.
- At det skal opprettes et minnesmerke for alle som døde av aids

En tilgjengelig by

Oslo skal være en tilgjengelig by der alle skal få leve et aktivt og selvstendig liv, uavhengig av funksjonsevne. Tjenestetilbudet i Oslo skal være likeverdig, og vi vil legge til rette for bedre samarbeid mellom kommunenes tjenester og bydelene. For at Oslo skal bli lettere tilgjengelig for alle, vil vi ha fullt fokus på å gjennomføre Strategien om en universelt utformet by.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Øke medvirkning i tjenestetilbudet for mennesker med nedsatt funksjonsevne, og jobbe for tjenester som er mer tilpasset den enkeltes behov.
- Sikre likebehandling av BPA på tvers av bydelene i Oslo.
- Sikre HC-parkeringsplasser i alle deler av Oslo, og bedre framkommelighet for blant annet drosjer, slik at eldre og funksjonshemmede kan bli kjørt helt fram.
- Vurdere en kategorisering av HC-kort, for å vise at noen har rett til av- og påstigning.
- Opprettholde dagens regelverk for el-kjøretøy for å sikre framkommelighet i byrommet.
- Sikre universell utforming av byrom ved nybygg og endringer av eksisterende bygg.
- Styrke rådet for mennesker med funksjonsnedsettelse og bydelsrådene.
- Sikre trygg, stabil og forutsigbar tt-tjeneste

En trygg by

Beredskap

Oslo skal være en by som er forberedt på kriser, og som kan takle at en krise ikke er lik den forrige. De fire siste årene har Oslo håndtert koronapandemien, flyktningsituasjon og energikrise som følge av krig i Europa. Samtidig skjer klimaendringene stadig raskere og truer både infrastruktur, bygninger og jordsmonn.

Beredskapsarbeidet må være en del av det arbeidet kommunen gjør hver dag. Byrådet i Oslo har gjennomført viktig arbeid for å styrke beredskapen i byen, blant annet å bedre organiseringen av beredskapsarbeidet, satse på IKT og IKT-beredskap, og starte utbyggingen av reservevannforsyningen fra Holsfjorden.

Oslo kommunes beredskap henger tett sammen med nabokommunenes beredskap. Økt samarbeid mellom de sentrale beredskapsaktørene i området vil kunne styrke den samlede beredskapen og føre til en bedre byrdefordeling.

Oslo kommune må ta i bruk de mulighetene digital teknologi gir til å styrke beredskapen. Men med økt bruk av digitale verktøy, øker vår digitale sårbarhet. Oslo kommune må sikre trygg drift av kommunens tjenester, slik at de på en tillitvekkende måte kan håndtere informasjon fra innbyggerne.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Sørge for at hele kommunen har beredskap som en naturlig og integrert del av sitt arbeid.
- Skaffe oversikt over byens tilfluktsrom og sørge for å regulere inn nye ved behov
- Fortsette utbyggingen av ny reservevannforsyning til Oslo.
- Får satt i gang arbeidet med utbygging av en ny hovedbrannstasjon, innenfor forsvarlige økonomiske rammer.
- Styrke og videreutvikle beredskapssamarbeidet med kommunene i Oslo-regionen, med mål om å styrke beredskapen og få en bedre byrdefordeling med nabokommunene.
- Bruke digitale løsninger for å styrke og effektivisere beredskapen.

Forebygge og bekjempe kriminalitet

Oslo er en trygg by sammenliknet med mange europeiske hovedsteder. Likevel er det noen som opplever økt utrygghet. For å skape økt trygghet, vil vi bygge Oslo til å være en by med liv og aktivitet mellom husene og lys i gatene.

Det viktigste vi gjør for å forhindre kriminalitet, er å forebygge at den skjer. Kriminalitet oppstår ofte sammen med dårlige levekår og utenforskap. Å bygge et sterkt fellesskap med gode velferdstilbud som utjevner levekårsforskjeller og forhindrer utenforskap er kriminalitetsforebyggende. Tidlig innsats for å forebygge at Oslos yngste innbyggere begår kriminalitet og blir rekruttert til kriminelle gjenger skal prioriteres. Vi vil satse på SaLTo-samarbeidet, styrke samarbeidet i Politirådet, iverksette tiltak for å få folk ut av kriminalitet og gi personer som har begått kriminalitet tettere oppfølging når de vender tilbake til samfunnet.

Vi trenger mer synlig og tilstedeværende politi som svarer ut byens utfordringer og som gjennom tilstedeværelse forhindrer kriminalitet og bygger tillit med befolkningen. Vi vil jobbe sammen med staten for at Oslo-politiet gis nødvendige ressurser til å bekjempe og oppklare kriminalitet.

Oslo skal ha et nytt fengsel på Grønland. Kvinnefengslet på Bredtvet skal pusses opp og gi innsatte bedre soningsforhold. Vi vil styrke Oslo kommunes arbeid i rehabiliteringen av fengslene og tilbakeføringsarbeidet.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Bygge en sterk tverrfaglig oppfølging både av unge som begår kriminalitet og unge som er i fare for å bli involvert i kriminalitet, der SaLTO-koordinatorer, utekontakter, de kommunale velferdstjenestene, skole og politi samarbeider med ungdommene og deres familier.
- Gjennomføre Exin Oslo, Oslo kommunes avhopperprogram, i alle bydeler for å hjelpe de som begår (alvorlig) kriminalitet ut av kriminaliteten
- Styrke samarbeidet mellom staten, kommunene og bydelene i det kriminalitetsforebyggende arbeidet
- Støtte og styrke forebyggende tiltak,
- Styrke samarbeidet med politiet for å bekjempe ungdoms- og gjengkriminalitet.
- Ha et tilstedeværende nærpoliti som må ha nok ressurser og sterk lokal forankring, særlig i områder med relativ høy kriminalitet og levekårsutfordringer.
- Være en aktiv pådriver for et sterkere samarbeid mellom aktørene i tilbakeføringsarbeidet, for å forhindre tilbakefall til kriminalitet.

Frihet fra vold i nære relasjoner og overgrep

Vold i nære relasjoner er alvorlig kriminalitet, og vi vil sette bekjempelse av vold, overgrep og undertrykkelse enda tydeligere på dagsorden. Økt kompetanse og samarbeid mellom de kommunale tjenestene, frivilligheten og politiet skal prioriteres.

Vi vil styrke innsatsen for å forebygge vold i nære relasjoner og overgrep mot barn. Barnehagen og skolen er viktige for å forebygge og avdekke vold og overgrep mot barn og unge, og vi vil gi bedre opplæring til barn og unge og øke kompetansen til ansatte i førstelinjetjenesten.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Styrke Oslo kommunes helhetlige arbeid for å forebygge vold i nære relasjoner og overgrep.
- Heve kompetansen om vold, overgrep og omsorgssvikt blant ansatte som arbeider med barn, øke kunnskap om avvergingsplikten og sørge for at barnevernet anmelder flere kriminelle forhold.
- Gi barn opplæring i hva overgrep er og hvordan de kan si fra.
- Utvikle en handlingsplan mot vold mot kvinner og vold i nære relasjoner.

- Fortsette å prioritere tiltak som forebygger negativ sosial kontroll.
- Gi voldsutsatte gode hjelpetilbud, og både akutte tilbud som sosial ambulant akuttjeneste, Oslo kriesenter, Alternativ til Vold og langsiktige oppfølgingstiltak skal styrkes.
- Gi bedre beskyttelse og oppfølging av ofre for menneskehandel, og utvikle en oppdatert handlingsplan mot menneskehandel i Oslo kommune.

En bedre kommune

I vårt Oslo skal tjenestene alltid ta utgangspunkt i hva som er best for innbyggerne. Kommunen skal være serviceinnstilt og fleksibel med tjenester av høy kvalitet, og informasjon fra kommunen skal være lett å forstå med et klart språk. Arbeids- og næringslivet skal oppleve kommunen som en effektiv samarbeidspartner.

I Oslo skal alle ha lik tilgang til velferdstjenester av høy kvalitet, uavhengig av økonomisk bakgrunn. Det forutsetter blant annet en god bydelsøkonomi. På kjerneområder som helse, skole og eldreomsorg skal det være gode offentlige tilbud som omfatter alle. Disse skal ikke privatiseres eller kommersialiseres. Arbeiderpartiet ønsker ikke anbudsprosesser der det konkurreres på ansattes lønns- og arbeidsvilkår.

Tillit skal være et bærende prinsipp for styring og ledelse i kommunen og skal gi rom for faglighet, ledelse og kreativitet. Oslo kommune skal benytte sin størrelse og kompetanse til å utvikle fag og nye kommunale tjenester. Ytringsfriheten er viktig grunnstein i vårt demokrati, og den er like gjeldende for alle ansatte i Oslo kommune som andre. Oslo skal samarbeide og lære av andre kommuner, og der det er naturlig med private og ideelle aktører som kan bedre de offentlige tjenestene. Kommunen skal samarbeide på tvers av etater, og tjenestetilbud skal være tilpasset lokale behov i den enkelte bydel der folk bor.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Sikre alle tilgang til velferdstjenester av høy kvalitet, uavhengig av økonomisk bakgrunn.
- Si nei til privatisering eller konkurranseutsetting av grunnleggende velferdstjenester.
- Sørge for at renovasjonstjenester fortsatt driftes i kommunal regi
- At tillitsbasert styring og ledelse videreutvikles i kommunen, i samarbeid med tillitsvalgte.
- Å vurdere å utfase innleie av renholdere i Osloskolen, og ta tilbake renholderne i egen regi
- Ha god brukermedvirkning i alle kommunens tjenester.
- Redusere omfanget av rapportering og mål- og resultatstyring.
- Videreutvikle bydelene som lokaldemokratisk arena.
- Sette av ekstra midler til bydelene for å løse mindre lokale utfordringer.

Trygg økonomi og aktivt eierskap

De neste årene vil Oslo ha en voksende og aldrende befolkning som krever godt utbygde tjenester og store investeringer. Å sikre en trygg økonomi til dette må gjøres gjennom en effektiv forvaltning av tjenestene, inntekter fra kommunens selskaper og å sikre skatteinntekter til det beste for fellesskapet.

Oslo kommune skal være en langsiktig eier som bidrar til selskapenes lønnsomhet og utvikling. Oslo Arbeiderparti vil at våre kommunale selskaper skal bidra til å fremme fellesskapets interesser knyttet til klima og bærekraft, gode lønns- og arbeidsvilkår, økt verdiskaping og flere arbeidsplasser. Der kommunen er majoritetseier vil vi stille krav om at selskapene setter vitenskapsbaserte natur- og klimamål, slik statens selskaper må.

Oslo Arbeiderparti mener man best sikrer norske kraftverdier for fremtidige generasjoner gjennom et offentlig eierskap. Derfor har Oslo Arbeiderparti i byråd tatt tilbake eierskapet til Hafslund ECO. Selskapene må ha kapasitet til å gjennomføre oppgraderinger av egne anlegg og være med på utviklingen av fornybare.

De kommunale eiendomsforetakene skal drives slik at de har økonomi til å utføre viktige oppgaver på vegne av fellesskapet. Foretakene må være i stand til både å bygge nye boliger, idrett- og kulturbygg og institusjoner samtidig som vedlikehold av byggene prioriteres.

Foretakene og kommunens etater investerer for milliarder hvert år. Innkjøpsmakten skal bidra til innovasjon og utvikling av miljøvennlige løsninger og anstendige lønns- og arbeidsforhold. Samtidig skal vi sikre at små og mellomstore bedrifter kan få oppdrag i Oslo kommune, f.eks. gjennom bruk av dynamiske innkjøpsordninger.

Den moderate eiendomsskatten i Oslo reduserer sosiale og økonomiske forskjeller, og er en forutsetning for den gjennomførte økningen i kvalitet og omfang av kommunale tjenester. Oslo Arbeiderparti vil videreføre en moderat eiendomsskatt på nåværende nivå.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Utøve et aktivt og profesjonelt eierskap med mål om å sikre fellesskapet større inntekter og sette selskapene i stand til å utvikle seg videre.
- Bruke eierskapet til å nå politiske målsettinger innen klima- og bærekraft, gode lønns- og arbeidsvilkår, økt verdiskaping og flere arbeidsplasser.
- Jobbe opp mot staten for å sørge for forutsigbare rammebetingelser og et skattenivå som ikke er til hinder for nye investeringer og det grønne skiftet.
- Føre en lederlønnspolitikk i selskaper med kommunen som hel- eller deleier og i Oslo kommune som er basert på moderasjon, uten bonuser.
- Beholde og utvikle eierskapet i strategisk viktige selskaper som Hafslund Eco, Sporveien og Ruter.
- Videreutvikle Oslomodellen for å sikre et anstendig arbeidsmarked.
- Skjerpe miljøkrav i kommunale anskaffelser, og vekte klima og miljø med minst 30 prosent og høyere der det er relevant
- Videreføre en moderat eiendomsskatt.

Demokrati og medvirkning

Deltakelse i valg er grunnmuren i demokratiet. Valgdeltakelsen i Oslo varierer i stor grad mellom delbydeler. God innbyggermedvirkning er nødvendig for å gjøre Oslo enda bedre. Folks innflytelse for å delta i demokratiet skjer i første rekke gjennom deltakelse i politiske partier, organisasjoner, organiserte aksjoner og gjennom ulike former for partssamarbeid med kommunen. Det er nødvendig å styrke slike strukturer for å skape tillit og oppslutning rundt demokratiet.

Oslo Arbeiderparti ønsker å øke valgdeltakelsen gjennom å erstatte en av to valgdager med et omfattende forhåndsstemmeopplegg som inkluderer mobile forhåndsstemmebusser og et høyt antall forhåndstemmelokaler i hele byen.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Jobbe for økt medvirkning, bedre representasjon og utjevning av ulikheter i deltakelse.
- Sikre at alle møter i folkevalgte organer er åpne og tilgjengelige for alle.
- Sørge for at valglokaler og informasjon om valg er universelt utformet og tilstrekkelig tilgjengeliggjort i områder med lav valgdeltakelse.
- Avvikle ordningen med to-dagers valg i Oslo og erstatte søndagen som valgdag med et mer omfattende forhåndsstemmeopplegg.

Digitalisering

Digital teknologi gir nye muligheter til å løse kommunens samfunnsoppdrag bedre. Ved bruk av data og ny teknologi kan vi både gi bedre skreddersydde og sømløse tjenester og utvikle nye, samt å frigjøre flere hender og hoder til barnehage, skole og pleie. Gjennom brukerorientert tjenesteutvikling skal vi unngå at tjenestene forutsetter digital kunnskap for å få velferdstjenestene du har krav på.

I en digital økonomi skapes verdier på nye måter, blant annet gjennom store mengder data vi skaper. Oslo Arbeiderparti vil at kommunen skal innhente og bruke data for å sikre kunnskapsbaserte beslutningsprosesser og i samarbeid med næringslivet, forskningsmiljøer og andre offentlige og ideelle instanser bidra til innovasjon og utvikling av innbyggertjenester.

Kommunen har mye data som næringslivet og forskningen kan bruke til å skape verdier og ny kunnskap.. Oslo Arbeiderparti vil gjøre dataene tilgjengelige, og vil at kommunen skal være ledende i regelverksutvikling og bidra for å fjerne unødvendige hindre for deling. Dette skal gjøres uten å krenke personvernet.

Byrådet arbeider med å heve den digitale kompetansen i kommunen, blant annet gjennom etableringen av digitaliseringsetaten, Oslo Origo. Oslo Arbeiderparti vil styrke arbeidet gjennom en ny kompetansestrategi som sikrer alle ledere og ansatte god nok IKT-kompetanse til å utvikle de ulike delene av kommunen videre.

Samtidig som vi tar i bruk mer digital teknologi øker vår digitale sårbarhet. Oslo Arbeiderparti vil sørge for at kommunen parallelt utvikler sterkere cyber sikkerhet og beredskap for å kunne håndtere økt digital sårbarhet.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Bruke data til å utvikle kommunens tjenester og ta i bruk ny teknologi for å gi tjenester av bedre kvalitet og på en mer effektiv og bærekraftig måte.
- Sikre at alle innbyggere skal ha mulighet til å bruke og motta offentlige tjenester, uavhengig av digitalt kunnskapsnivå og tilgang til ny teknologi.
- Fortsette å bygge opp Oslo Origo på digitalisering og styrke den digitale fagkompetansen i de øvrige etatene.
- Legge til rette for og endre arbeidsformer som følge av den økende digitaliseringen.
- Utvikle en kompetansestrategi for IKT rettet mot ledere og ansatte.
- Legge til rette for deling av data innenfor personvernregelverket, for å sikre bedre og helhetlige velferdstjenester, og legge til rette for næringsutvikling, verdiskaping og annen samfunnsnytte.
- Styrke arbeidet med datasikkerhet.
- Bidra til utvikling og bruk av åpen kildekode sammen med andre virksomheter i offentlig sektor, frivilligheten og næringslivet.
- Styrke digitaliseringsarbeidet i Oslo byarkiv og gjøre det lett å få innsyn.
- Digitale undervisningsressurser og verktøy i skolen skal ha universell utforming.

Oslo i verden

Oslo er en liten, men viktig, by i verdenssammenheng. Vi har en ambisiøs klimastrategi og lanserte verdens første klimabudsjett i 2016. Flere storbyer ønsker å lære av vår klimasatsning. Oslo Arbeiderparti mener at arbeidet vi gjør lokalt har påvirkningskraft internasjonalt og vi er oss vårt ansvar bevisst. Derfor skal Oslo fortsette å ta en rolle i organisasjoner for samarbeid mellom de største og mest innovative byene i verden som C-40 og EuroCities.

Oslo skal være en internasjonal fredsby. Utdelingen av Nobels fredspris har satt oss på kartet, og vi skal stille opp som vertskap for å diskutere fredelige løsninger på voldelige konflikter.

Oslo Arbeiderparti mener at vi skal støtte opp under menneskerettighetsaktivister og at Oslo skal være en trygg havn for mennesker på flukt, og vil fortsette å bruke Oslos signalbygg til å vise internasjonal solidaritet.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Markedsføre og posisjonere Oslo internasjonalt som en klimahovedstad og ta en aktiv rolle i C-40 og EuroCities..
- Videreutvikle samarbeidet med Nobelinstituttet, Nobels fredssenter og universitetene for å styrke Oslos posisjon som internasjonal fredsby med mål om at flere FN-organisasjoner etablerer seg i byen.
- Ta initiativ til et samarbeid mellom finansmiljøet, staten og Oslo kommune om å gjøre Oslo til et sentrum for bærekraftig kapitalforvaltning.
- Fortsette å være en friby for forfulgte forfattere og utrede muligheten for å opprette en liknende ordning for menneskerettighetsforkjempere.
- Jobbe for bedre jernbane til Gøteborg og Stockholm
- Fortsette samarbeidet om initiativet Mayors for Peace.
- Bruke handlingsrommet som finnes i anskaffelsesregelverket for å ikke handle varer og tjenester som er produsert på område okkupert i strid med folkeretten av selskaper som opererer på tillatelse fra okkupasjonsmakten

IKKE KORREKTURLEST